National Library 3
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA Ont. K1A ON4
L

Bibliothèque nationale ONT
JAN 3 1984
NEWSPAPER DIVISION
DIVISION DES JOURNAUX

B203/c/4/5

VABA EESTLANE

Second class mail registration number — 1089.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

Nr. 93 (3014) XXXII aastakäik | Neljapäeval, 15. detsembril 1983 — Thursday, December 15, 1983 | Üksiknumbri hind 70 senti

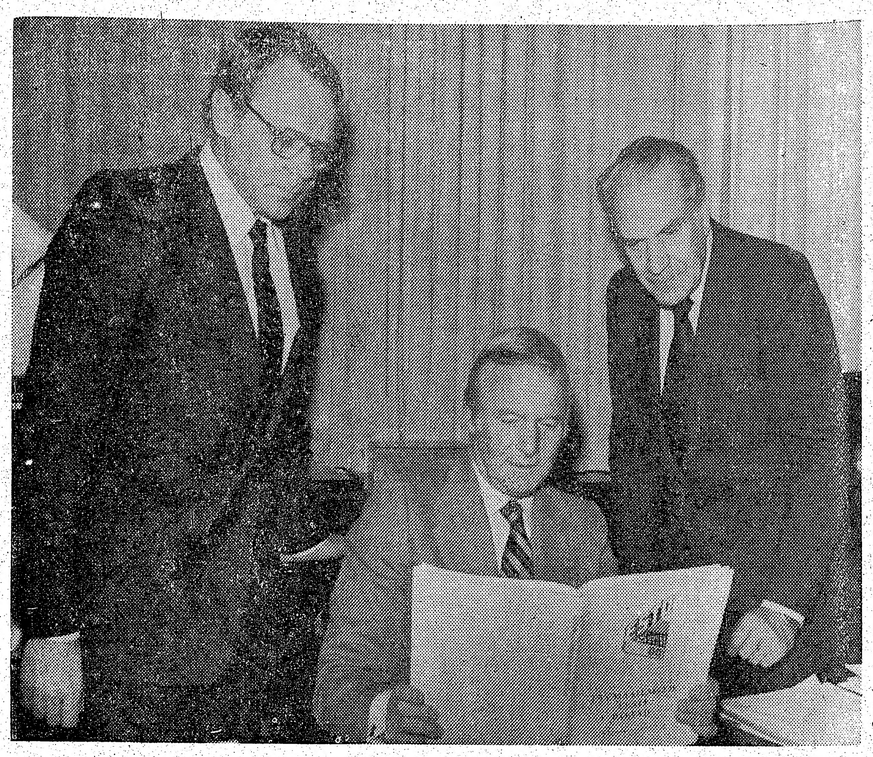

1. detsembril kohtusid ESTO-84 esimees Toomas Metsala ja abiesimees Kaius Meipoom Ontario peaministri William G. Davis'ega, kellele tehti ettepanek tulla ESTO-84 avakõnelejaks, millega ta ka lahkesti nõustus. Pildil vasakult K. Meipoom, peaminister W. Davis tutvumas ESTO-80 albumiga ja T. Metsala.

Andropov ehk vangistuses?

Ameerika nõukogude asjade spetsialisti omapärane seletus

Kas N. Liidu diktaator Juri Andropov ülehindas end, katsudes suruda maha tema vaenlased poliitbüroos ja kindlustada oma võimu. Raudeesriide tagant on tulnud kuuldusi, mis näitavad, et Andropov on juba „väljas" ja tema järglaseks tuleb „pehmema liini" mees poliitbüroos, praegune 78-aastane peaminister Nikolai Tihhonov.

Kui need kuuldused on õiged, tähendaks see varsti suuri uudiseid maailma meedias. Victor Herman, N. Liidu küsimuste spetsialist Southfield'is, USA-s, kes on 40 aastat olnud N. Liidus, vaatleb praegust võimuvõitlust N. Liidus.

Ta on saanud N. Liidust välja smugeldatud informatsiooni, mis puudutab Andropovi langust, kaasaarvatud teade,

et N. Liidu diktaator on juba nädalaid olnud vangistatud salajases punaarmee vanglahaiglas väljaspool Moskvat.

Herman, kel on põrandaaluseid kontakte N. Liiduga, sai esimese vihje 7. nov., et Andropovil on raskusi, kui N. Liidu juht puudus traditsioonilisest võimumeeste geast Lenini haua juures Moskvas oktoobrirevolutsiooni 65. aastapäeval. Ühed kontaktid isegi ütlesid, et Andropov oli surnud.

Tõeliselt olid teated ilmunud Euroopa ajalehtedes, et Andropov puudus avalikelt sündmusilt kuna teda oli

1) tulistatud endise N. Liidu diktaatori Leonid Brezhnevi poolt või 2) oli tulistatud ühe N. Liidu dissidendi abikaasa poolt.

Need kuuldused olid käiku lastud N. Liidu juhtide poolt Andropovi puudumise põhjustena.

Kuid siis sai Herman kontakti kelegagi, kes rääkis, et Andropov hoitakse vangis tugeva uinuti all. Nüüd võivat ta tõenäoliselt oma kohast loobuda ja elada pensionärina kusagil maa-asulas.

Herman oli juba aasta alul enntstanud, et Andropov ei saa kaua võimul olla ja et ta asendatakse punaarmee juhtidega. See ka seletab,

niks nüüd, just aasta peale Andropovi võimule tulekut on kaitseminister Ustinov olnud mitmel pool riigipea asendajaks ja riigivõimu esindajaks.

Juba 27. juunil oli olnud esimesi märke, et Andropovil on raskusi oma vastastega, mis 7. nov. sai juba kinnituse, kui Andropov ei tulnud kohale revolutsiooni aastapäeval; sellega koos räägiti võimalikust võimuüleandmisest.

Punaarmee juhtkonnal on pikaajaline vaenuvahekord KGB-ga, salajase politseiorganisatsiooniga, kelle juhiks oli Andropov 15 aastat. See vihkamine pärineb juba enne II maailmasõja ajast,

kui N. Liidu diktaator Josif Stalin seerias veriseis puhastusaktsioonides laskis NKVD-l (KGB eelkäija) mõrvata kümneid tuhandeid punaarmee ohvitsere.

Tulemuseks oli, et kui Saksamaa ründas N. Liitu, punaarmee ohvitserkond oli nii riismeis, et seal polnud küllaldaselt võimekaid ohvitsere väeosi lahinguisse juhtima.

Vilmane äpardus juhtus äsjase Lõuna-Korea lennuki Boeing 747 allatulistamisega. N. Liidu spetsialist ütleb, et ta on saanud teada, et Andropov äratati öösel üles ja talle räägiti lennuki sattumisest N. Liidu õhuruumi ja et see oli Andropov, kes andis käsu selle allatulistamiseks. Kui see juhtum põhjustas tugeva vastulöögi, tuues ülemaailmse hukkamõistu N. Liidule, siis Andropov katsus sõjavägе teha patuoinaks. Herman ütles, et neli tippohvitseri N. Liidu Kaug-Ida ülemjuhatuses arreteeriti ja kadusid. See muidugi vihastas jälle punaarmee juhtkonda.

Näis, et L.-Korea lennuki allatulistamine oli just üks reast äpardustest,

mis on langenud N. Liidule Andropovi range jõumängu tulemusena.

N. Liidu kirjanikud Vladimir Solovjov ja Elena Klepikova kirjutavad oma uues raamatus „Juri Andropov", et N. Liidu diktaator, olles KGB juht, oli ka Afganistani invasiooni ajudetrustiks, mis on saanud Moskvale „ameeriklaste Vietnamiks". Paavst Johannes Paulus II mõrvakatse oli Andropovi organiseeritud; ka see vihastas inimesi igal pool maailmas.

Andropovi karmikäeline poliitika tekitas N. Liidu juhtkonnas opositsiooni eriti lennuki allatulistamise tõttu

ja võimetuses uute USA rakettide paigutamist peatada.

See on viinud punaarmee juhid otsima vähe pehmemat liini.

Sel ajal, vastavalt Hermanile, on poliitbüroo liikmed katsunud leida asendajat Anropovile ja Tihhonov näib olevat nende esimene valik. Tihhonov, kes oli Brezhnevi valik peaministri kohale, omab rohkem kogemusi valitsuse kui partei asjus. Brezhnevi surma ajal, ta väljendas arvamust, et oli aeg „normaalseiks ja isegi paremaiks, sõbralikemaks suheteks" USA ja N. Liidu vahel.

Herman väidab, et tema kontaktid N. Liidu sisepoolel näitavad, et välisminister Andrei Gromõko, kes on samuti karmi liini mees ja Andropovi toetaja, võidavat samuti eemaldada võimult.

Tema karmiliiniline Lõuna-Korea reisilennuki allalaskmise kaitsmine on toonud kahju N. Liidule igal pool maailmas

ja nõrgendanud tema võimeid välisministrina.

Herman ütles, et ta ootab ka suuremaid muudatusi poliitbüroos, kus kaks-kolm liiget võidavat välja heita, kes on kindlalt olnud Andropovi liinil.

N. Liidu asjade spetsialist ütles, et ta usub,

et uus N. Liidu juht peaks mitmeid tõsisemaid läbirääkimisi Läänega, eriti relvastuse kontrolli alal.

Andropovi langus oleks heaks uudiseks Läänele.

Jõulud tulid eesti kooli

Kanada mitmekultuuri ministeeriumi jõulukink eesti koolile

Eesti Maja suur saal oli täis lastevanemaid ja lapsi, kes tundsid jõuluvalguse saabumist, kui T.E.S. Täienduskooli jõulupuul säras jõulupuu ja lauldi jõululaule.

T.E.S. Täienduskooli juhataja H. Ründva ütles osavõtjaile, et eesti kool tervitab teid ja soovib kõigile häid pühi. Järgnevalt lauldi ühislauluna „Et tulge, oh lapsed" ja pastor K. Raid pidas palvuse. Ta süütas kaks küünalt, öeldes lastele, et ainult tulega saame küünla põlema panna, vaid tuli toob valguse esile. Jumal pani meie südamed põlema jõuluööl, kuiita saatis oma poja maailma valguseks. Jumal on südameküünlad põlema süüdanud. Ühislauluga „Oh sa õnnistav" sulgus palvuse osa.

Õpilaskoor laulis G. Iltali juhatusel laulud „Ma tulen taevast ülevalt", „Oh kuusepuu", „Jõulutaadi ootel" ja „Uisuteel";

eriti kaks viimast laulu lauldi väga hooglastl.

Edasi V ja VI b klasside õpilased deklameerisid H. Leivati „Sel kuulsal ööl", I kl. õpilased deklameerisid L. Pilti „Jõulutervitus Eestile", eriklassi õpilased laulsid kaks laulu, II kl. õpilased deklamerisid „Jõulud", VI kl. õpilane Ricki Hiir esitas akordionipala, I kl. õpilane Kiiri Sandy mängis viiulil jõululaulu, klaveril saatis isa Neil Sandy, I kl. õpilane Tiina Rand esitas klaveril „Üks lühike lugu", IV kl. õpilased Peeter McConnon ja Mark Tabur deklameerisid O. Ehaste „Jõululaupäevane toimetus", III kl. õpilane Katriina Küng esitas viiulil J. S. Bachi „Menueti", IV kl. õpilased Taimi Petersoo ja Merike Purje deklameerisid luuletuse „Kelk" ja VI kl. õpilane Heli Leesment esitas klaveril B. Galuppi „Adagio".

Teises osas esitati lastenäidend „Riiu -Reet", Ellen Koidu dramatiseering Anderseni jõulujutu aineil.

Lavastas Ene Lüdig, abilised Martin Juuse, Ekke Loo ja Sandra Rannu.

Tantsud seadis Anneli Riga ja kostüümid Erma Selge.

Arvukas tegelaskonnas olid lumememm — Margus Riga, orav — Tarvo Puust, Riiu-Reet — Marja-Leena Roos, ema — Liisa Novek, isa — Martin Tabur, jõuluvana — Ricky Hiir, mängukarp — Markus Timusk, nukk — Tamara Tambre, jänes — Kenni Lees ja põldhiir Erik Silmberg.

Lumehaldjad Heli, Lehte ja Pilvi Leesment; lapsed Peter Paas, Tõnu Petersoo, Erik Jaason, Eero Laansoo; tinasõdurid — Trina Läte, Kristina Nõu, Ellen Silm ja Lembi Veskimets;

kaltsunukud — Katriina Küng, Katrin Lepik, Alissa Puhm, Kristi Rand ja Kairi Taul;

päkapikud — Martin Arro, Toivo Pajo, Tarmo Kimmel ja Peter Türk; kingitused Mart Einer, Allan Metsalo, Kalev Christie ja Riki Roos, kuused Paul Jomm ja Kristian Loosberg, küünlad Tiina Kask ja Marikka Meipoom, rongijuht Toomas Westerblom.

Pärast etendust koolikomitee esimes H. Lupp märkis, et selle õhtuga on jõulud sisse pühitsetud. Ta tänas osavõtjaid ja kaasaaitajaid, esinejaid ja õppejõude, Ene Lüdigile, Anneli Rigale, Erma Selgele ja Edda Loole anti jõululill.

H. Lupp ütles, et ka T.E.S. Täienduskoolile tehti jõulukingitus,

Kanada keskvalitsuse mitmekultuuri ministrilt D. M. Collenettelt saabus just toetus ligi 6000-dollarit,

mis on nii majanduslikuks toetuseks kui ka tunnustuseks.

Kuid siis saabus jõuluvana ja hakkas oma külmetusest rääkima, muutes väikesed rahutuks ootamisega. Lõpuks ta leidis tee lavale ja koha, kus hakkas kingitusi jagama pikale lastereale, kuna päkapikud olid talle abilisteks.

Venelaste relvastumise põhjus

MOSKVA — N. Liidu kaitseminister Dimitri Ustinov ütles möödunud nädalal, et USA ja NATO on alustanud enneolematul mõõdul sõjaliste ettevalmistustega ja on „selgesti valmistumas sõjaks". Selletõttu ka Moskva tahab minna edasi „täiendavate" keskkulatusega tuumarelvade paigutamisega Euroopasse oma riigi kaitsejõudude tasakaalustamiseks USA rakettidega Lääne-Euroopas.

Valget Maja kindlustatakse

NEW YORK — „Time" teatas, et Valge Maja kaitseks on paigutatud maapinnalt tulistatavaid rakette vältimaks üllatusrünnakuid. Nii Valge Maja kui ka Pentagon on hoidunud teadet kommenteerimast, mis ütlevad, et Valge Maja julgestussüsteem tehti „kamikaze" terroristide ähvarduste tulemusel. Raketid on juhuks, kui mõni lennuk ärataks Valge Maja kohal kahtlust.

AK traditsiooniline

CAPRICORNUS JÕULUPUU

toimub 23. dets. s.a. kell 8 õ.
Tartu College'is

Orkester Tarkus ☆ Baar ☆ Suupisted

Sissepääs $7.—

TORONTO EESTI MEESKOORI

AASTAVAHETUSE BALL

INN ON THE PARK — PARK BALLIRUUMIS

Pääsmed ja laudade ettetellimine — Georg Lootus, tel. 493-6406

UUENDAGE „VABA EESTLASE" TELLIMINE 1984. AASTAKS!

Hoidke elavana Põhja-Ameerika ainuke kaks korda nädalas ilmuv eestikeelne ajaleht — tellige „VABA EESTLAST"

Tellimiskupong lk. 3

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

TOIMETAJA: Hannes Oja

TOIMETUSE KOLLEEGIUM: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

TELEFONID: toimetus 444-4823, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 444-4832

TELLIMISHINNAD Kanadas: aasta $51.—, poolaastas $28.— ja veerandaastas $15.—

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $65.—, poolaastas $35.— ja veerandaastas $18.—

Aadressi muudatus 70 c. — Üksiknumbri hind 70 c.

KUULUTUSTE HINNAD üks toll ühel veerul: kuulutuste küljel $4.75, tekstis $5.—, esiküljel $5.50

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher Ltd.
1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

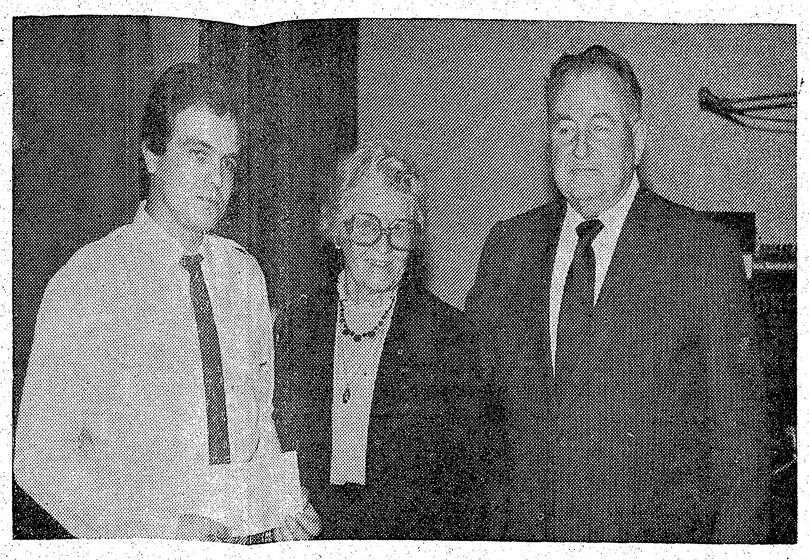

Göteborgis asutati Adele Paglanti initsiatiivil 10. augustil 1981 „Ruut ja Adele Paglanti Stipendiumifond", mille eesmärgiks on toetada eesti noori nende õppetegevuse soodustamiseks või teadusliku uurimistegevuse edendämiseks koolides ja ülikoolides. Tingimuseks on, et toetust taotlev noor peab olema parempoolse kodanliku maailmavaatega. Seni on fondi laekunud annetustena 50.000 Rootsi krooni (ca $8.500) millest esimese stipendiumi väljaandmine toimus tänavu sügisel. Pildil vasakult stipendiaat Siim Broberg, Adele Paglant ja fondi sekretär-asjaajaja Heino Riomar. Foto: V. Murelik

Kommentaarid

Näib, et ameeriklased ei ole jõudnud veel nii kaugele, et nad hakkaksid Kesk-Ida rahuasju ajama õigest otsast. Iisraeli peaministri Shamiri äsjane külaskäik Washingtoni näitas, et Ühendriikide president ja tema välispoliitilised nõuandjad on valinud Kesk-Idas oma poliitika jätkamiseks erakordselt ekstreemse liini, millega Iisraelile antakse oma agressiivse poliitika jatkamiseks igakülgset abi ja toetust, kuid vaadatakse mööda palestiinlaste õigustest ja kannatustest ning lastakse Iisraeli okupeeritud aladel vabalt tegutseda ning annektsiooni poliitikat jätkata. Mitte ainult välispoliitilistele ekspertidele, vaid päris tavalistele inimestele on selge, et selline poliitika tüürib Washingtoni vastuollu kõigi — isegi ka kõige mõõdukamate ja kompromissitahtelistema — araabia riikidega.

Iisraeli palavikuline ehitustegevus ja uute asulate rajamine Jordani läänekalda okupeeritud aladel on viinud kohalikud palestiinlased veendumusele, et aeg töötab nende vastu ja see muudab nad desperaatseiks. Seni on Iisrael rajanud okupeeritud piirkonda 108 iisraeli asulat ning äsja peaministriks valitud Yitzhak Shamiri organiseerimisel asuti kiiresti ühe uue asula ehitamisele. Iisrael on igasuguste kombinatsioonidega võtnud umbes 60 prots. läänekalda territooriumist täielikult oma kontrolli alla ning investeerib umbes 200 miljonit dollarit aastas sealseks ehitustegevuseks.

Ehitustegevuse tempo kiirustamiseks laseb Iisraeli valitsus püstitada kokkumonteeritavaid maju. Kui juudi elanikkonda 1983. aasta algul okupatsioonialadel arvestati umbes 20.000 inimesele, siis nüüd on see paisunud juba 30.000 isikule. Juudi asulad ei ole enam asundusalade eelpostid vaid suured keskused, mida võib võrrelda suurlinnade eeslinnadega.

Ehkki Palestiina Vabastamise Organisatsiooni juhtkonnas Liibanonis on tekkinud tugev opositsioon organisatsiooni juhi Yasser Arafati vastu, on Arafat Jordani läänekalda palestiinlastele ikka veel rahvuslik kangelane ja vabadusvõitluse juht. Seda teavad väga hästi ka Iisraeli juhid ning nende suhtumist Arafatisse iseloomustab kõige silmatorkavamalt endine kaitseminister ja Liibanoni sõjakäigu algataja ning juht Sharon, kes vannub, et Arafat ei tohi Liibanoni pinnalt eluga lahkuda.

On päris selge, et kui Washington kavatseb Iisraelile piiramatu toetuse andmisega oma senist poliitikat Kesk-Idas jatkata, siis läheb see tulevikus maksma üsna palju ameerika sõdurite elusid ning Ühendriigid kistakse samm-sammult ühe suurema võitlustegevuse keerisesse.

☆

Ei ole kahtlust — naised elavad läbilõikes tunduvalt vanemaks kui mehed. Seda kinnitab statistika ja sellele ei ole võimalik vastu vaielda.

Kuid nüüd on arstid jõudnud meestele suurt troosti pakkuvale uuele järeldusele, väites, et naised elavad küll vanemaks, kuid mehed on vanaduspäevil üldiselt tunduvalt kauem hea tervise juures kui naised. Kui inimesed on jõudnud teatud eluaastatesse, siis võetakse nende vitaalsuse arvestamisel aluseks sellised põhilised igapäevase elu toimingud nagu söömine, riietumine, pesemine ja liikumine. Kogemused kinnitavad, et vanemad mehed on nende toimingute sooritamisel palju aktiivsemad ja elujõulisemad kui naised, kes vajavad rohkem kõrvalist abi ja tuge. Mehed, kes on jõudnud 70 eluaasta piiridesse, püsivad 71 protsendi ulatuses oma ülejäänud eluaastate jooksul võrdlemisi hea tervise juures kuid vastavat protsenti naiste juures arvestatakse ainult 54-le.

Arstide uurimused on näidanud, et aastate koormuse suurenemisega väheneb tunduvalt inimese aktiivsus. 65—69-aastaste grupis võib aktiivset tegevust arvestada veel keskmiselt 10 aastale, 80—84-aastaste grupis 4,7 aastale ja üle 85-aastaste grupis 2,9 aastale. Kuid arstide vaatlused on jõudnud veel ühele huvitavale järeldusele, nimelt, et vaeste inimeste akiivsus 65—69-aastaste grupis on tunduvalt väiksem kui majanduslikult kind-

(Järg lk. 3)

Valimiseelsed lubadused

Kanada parlamendi troonikõnesid peetakse tavaliselt rohkem võimul oleva partei propagandakõnedeks kui valitsuse tõelise programmi esitamise vahendiks. Eriti võtavad need kõned propagandalise iseloomu, kui valimised on tulemas ja valitseval parteil on vajalik ennast valijaskonnale näidata võimalikult positiivses ja teguvõimsas valguses.

Seda iseloomu kandis ka Kanada föderaalparlamendis äsja esitatud troonikõne, mis kubises suurtest kavatsustest ja paljudest lubadustest ning ei jätnud ühtegi kivi ülestõstmata. Kuid sama mõõdupuuga võib mõõta ka opositsioonis olevate konservatiivide ja sotsialistide troonikõne vastu suunatud kriitikat mis sisaldasid samuti valimiskampaania sugemeid, kontsentreerides oma raskekahurite tule eriti Kanadas praegu valitsevale suurele tööpuudusele.

Liberaalide partei troonikõne puudutas peaaegu kõiki Kanada eluavaldusi ning valitsus lubas lahkelt oma abi tööpuuduse vähendamiseks puudustkannatavatele vanadele toetuste suurendamiseks, noorte eest hoolitsemiseks, riikliku üldise arstiabi kindlustamiseks ja rahu eest pingutuste tegemiseks. Kahjuks jäid troonikõnes esitatud suured lubadused peatuma ainult üldiste fraaside juurde ja sisaldasid vähe detaile, mis laseb järeldada ,et siin on suures laastus tegemist kosmeetiliste vahenditega, millede praktiline rakendamine on kaugel mägede taga.

Kui peatuda mõningate troonikõnes esitatud tähtsamate punktide juures, siis tuleks esmajoones mainida 400 miljoni dollari suurust summa kulutamist uute töökohtade soetamiseks, mis on peamiselt, mõeldud noortele. Arstiabi kindlustamiseks lubati rakendada uus Tervishoiu Seadus, mille peamiseks eesmärgiks on garanteerida universaalset tervishoiu eest hoolitsemist. Föderaalvalitsuse toetust provintside elanikkonna tervishoiu eest hoolitsemiseks ning elanikkonnale kõrgema hariduse andmiseks otsustati suurendada 500 miljoni dollari võrra ning korraldada töösturite-ärimeeste, tööliste ja valitsuse esindajate vahel pidevalt kokkutulekuid ja konverentse majanduslike probleemide arutamiseks. Troonikõnes ei unustatud isegi purjus autojuhtide probleemi ning lubati nendele valjuma karistuse määramiseks karmimate seaduste rakendamist. Kuivõrd suurt rõhku pandi troonikõnes noortele ,võib järeldada sellest, et noortele ei lubatud mitte ainult soetada uusi töökohti vaid nimetada noorsoo küsimuste ja probleemide lahendamiseks ametisse eriline noorte minister.

Kui valitsus enne järgmisi parlamendivalimisi, mis praeguste eelduste kohaselt toimuvad järgmise aasta lõpul, ainult 50 prots. nendest paljudest lubadustest suudab rakendada, siis on ta kahtlemata hästi teinud. Aeg kuni järgmiste valimisteni on lühike ja sellise laiaulatusliku ja kaugeleulatuva programmi läbiviimine nõuab kindlasti pikemaajalist planeerimist, organiseerimist ja ellu viimist. Pealegi tuleb paljude kavade rakendamisel arvesse võtta majanduslikke olukordi, mis ei ole äsjastest majanduslikest tagasilöökidest veel täielikult toibunud.

Kuna tuumasõja oht on praeguse pineva rahvusvahelise olukorra juures erakordselt ülespiitsutatud, siis on loomulik, et liberaalide partei nihkus kaugemale oma senistest traditsioonidest ja pühendas erakordselt suurt tähelepanu välispoliitilistele probleemidele ja maailmarahu säilitamisele. Selle sektori esile tõstmine on pealegi tihedalt seotud peaminister Trudeau pikema välispoliitilise rahureisiga, mille tulemused vaatamata kanada ajakirjanduse pikkadele ülistavatele artiklitele on võrdlemisi tagasihoidlikud ja ebaproduktiivsed. Kuid troonikõne ei leppinud ainult sellega, et ta rahu vajadust ja selle viljelemist alla kriipsutas, vaid valitsus lubas rajada ka erilise valitsuse toetusel töötava keskuse, kes kogub andmeid riigikaitse ja relvastuse kontrolli kohta. Ottawa lubab lahkel käel toetada ka neid vabatahtlikkuse alusel tegutsevaid rahugruppe, kes on huvitatud desarmeerimise küsimustest. Tulevik näitab, kas toetust hakkavad saama ka kõik n.n. rahuorganisatsioonid, kes energiliselt tiibraketi katsetamisele Kanada õhuruumis vastu töötavad ja politseivõimudega kähmlevad.

Kokkuvõttes võime ütelda, et lubadusi on palju. Kui suurel määral need rakendamist leiavad, on muidugi omaette küsimus.

K. A.

Kommunistid juhivad rahuliikumist

OTTAWA — Lõpuks julges konservatiivide partei kaitsejõudude kriitik Harvie Andre väita, et kommunistid on infiltreerinud ja osaliselt ka finantseerinud Kanada rahuliikumist. Ta ütles, et oleks äärmiselt üllatav, kui nad seda ei oleks teinud.

Andre ütles raadiointervjuus, et kommunistid pole selles liikumises siiski enamuses, kuid nad kindlasti annavad raha ja on igati abiks, kuna see on neile kasulik, samuti kui on kasulik pidada läbirääkimisi tuumarelvade üle.

Ta ütles siiski, et tal on ainult tingimusi või teiste kaudu saadud tõendeid sellele süüdistusele.

Mõned prominentsed inimesed rahuliikumises on külastanud N. Liitu.

Andre lisas, et ta loodab, et Kanada ülemkohus keelduks arutlemast rakettide katsetamise keelu küsimust Lääne-Kanadas, kuna see oleks shokeeriv.

Ukrainlaste Maailmakongressil käsitleti

Lääne raadiosaateid Ida-Euroopasse

Teisipäeval, 29. novembril toimus Harbour Castle Hilton hotellis, neljanda Vaba Ukrainlaste Maailmakongress'i raames, kaks publikule avatud kõnekoosolekut. Esimene koosolek kandis pealkirja „Policies of Western Broadcasting to the Eastern Block Countries and their Effectiveness" (Lääne raadiosaated Ida-Euroopasse ja nende efektiivsus) ja teine koosolek „The Madrid Conference on Security and Cooperation in Europe" (Euroopa riikide julgeoleku ja koostöö konverents Madriidis).

Esimese koosoleku avas Ukraina päritoluga senaator Paul Yuzyk, kes on ühtlasi Vaba Ukrainlaste Inimõiguste komisjoni liige, kes oligi koosolekute korraldajaks. Senaator Yuzyk tutvustas komisjoni, öeldes et komisjon on tegutsenud kümme aastat, jälgides ukrainlaste olukorda vene rezhiimi all ja sealsete võimude inimõiguste rikkumist. Ta avaldas ka lootust, et kohalik kui ka maailma press näitaks huvi inimõiguste küsimuste suhtes.

Esimeseks kõnelejaks oli Christopher Squire, kes on Nõukogude Liidu osakonna juht Voice of America juures.

Osakonnast saadetakse mude keelte hulgas 16 tundi venekeelseid saateid ja 4 tundi ukrainakeelseid saateid.

Balti keelte saated kuuluvad Euroopa osakonda. Eesti-, läti- ja leedukeelseid saateid antakse tund ja veerand igal päeval.

Squire seletas, et Voice of America on Ühendriikide valitsuse ametlik häälekandja. Uudiseid ja kommentaare antakse edasi ameerika vaatevinklist. Tegelikult 60—65 prots. igast saatest on kas uudised või uudistega seotud kommentaarid. Ta ütles, et ühtegi uudist ei anta edasi enne, kui on vähemalt kahest eri allikast järele kontrollitud. Vastandiks Nõukogude Liidu raadiosaadetele on Voice of America siht kuulajatele tõtt rääkida.

Squire ütles, et saadete efektiivsust on raske mõõta, kuid võib teha järgmisi märkusi: 1) eriti peale juhtumusi Poolas 1980. a. on saateid suurel määral tõkestatud;

2) saadete tõkestamine läheb venelastel maksma seitse korda nii palju, kui Voice of America kulutab ülemaailma enda raadiosaadete jaoks;

3) tihti Nõukogude Liidu poolt antud uudised pühendavad liigset tähelepanu Voice of America uudiste vääramiseks; 4) 38,9 miljonit inimest kuulavad Voice of America Nõukogude Liidu osakonna saateid, ehk, 14.7 prots. võimalikust.

Squire märkis, et kuulajad tihti sõidavad nädalalõpuks maale, kuna tõkestamine on seal väiksem ja vähem segav. Kuulajaid on kõige rohkem õhtuti ja nädalalõppudel. Saated sisaldavad noorte programme, pop-muusikat, USA uudiseid Nõukogude Liidu kohta, uudiseid iga vastava maa kohta, usulisi programme ja spordiuudiseid.

Kokkuvõttes Squire märkis, et tema arvates on Voice of America saated efektiivsed ja raudeesriidetagune rahvas on huvitatud kuulamisest.

Ta ütles aga, et on tarvis juurde tõmmata rohkem kvalifitseeritud inimesi saateid valmistama ja on ka tarvis rohkem raha programmide laiendamiseks ja uute saatejaamade ehitamiseks.

Teiseks kõnelejaks oli Allan Sfamiliant, kes on CBC all-organisatsiooni Radio Canada International'i juht. Oma lühikeses sõnavõtus ta mainis, et RCI on võrdlemisi väike ettevõte. Saateid antakse edasi üheteistkümnes keeles üle maailma, nendest kuus Ida-Euroopasse. Kuigi RCI on väike, ütles Sfamiliant, on see siiski järjestatud ülemaailmselt kolmandaks usutavuses ja kuuendaks populaarsuses. Saadete siht on edasi anda uudiseid Kanada perspektiivis ja Kanada kohta. Võrreldes Voice of America'ga, RCI annab ainult 45 minutit päevas ukrainakeelseid saateid.

Kolmandaks kõneles Radio Liberty — Radio Free Europe esindaja George Baylie, kes ütles, et RL/RFE annab edasi saateid viieteistkümnesse maasse, mis kuuluvad Nõukogude Liitu. Vene keeles antakse saateid edasi 24 tundi päevas. Ta ütles, et teatud mõttes RL/RFE kuulub ka Nõukogude Liitu sellega, et nemad taotlevad koos okupeeritud maadega vabaduse nõuet.

Edasi, Baylie võrdles Nõukogude Liitu ja Läänemaailma. Nõukogude Liit kulutab kohutavalt aega ja raha, et kontrollida informatsiooni vahetust, kuna rohkem kui aatomirelvad, võib informatsioon neile kahjulik olla.

Tõtt ei tohi rääkida, räägitakse ainult seda, mis peaks olema ja mitte seda mis tõeliselt on. Lõpetades märkis Baylie, et Läänes oleme liiga mugavaks jäänud iseenesest arusaadavate vabadustega, mis ei eksisteeri Nõukogude Liidus.

Sõnavõttudele järgnes kommentaare kolme isiku poolt. Esimene oli äsja Ukrainast pääsenud dissident Raisa Moroz, kes ütles et Läänest tulnud saated on ainuke moodus sealolevatel isikutel teada saada, mis toimub maailmas ning omal maal.

Järgmiseks astus Moroz välja julge ja otsekohese kriitikaga nende raadiosaadete suhtes. Ta ütles, et üldiselt on programmid madala kvaliteediga ja käsitletakse vähese tähtsusega kõneaineid, Radio Canada Internatsional'i vaevalt kunagi kuulatakse, Voice of America't natuke rohkem ja Radio Liberty'it kõige rohkem. . . . . .

Moroz nimetas mitut asja, mida Ida Euroopas soovitakse kuulata, mida aga kõik jaamad vaevalt käsitlevad. Näiteks:

1) õigeid ajaloolisi andmeid, eriti kangelaste kohta, keda Nõukogude Liit proovib reeturiteks värvida; 2)Samizdat'ide lugemine; 3) andmeid venestamise kohta — kes? kus kohas? kui paljud?; 4) andmeid kaasmaalaste kohta üle maailma — saavutusi ja probleeme; 6) andmeid demokraatia kohta — mis ta on? kuidas töötab? Moroz rõhutas, et kirjeldused ameerika ja kanada rahva elust ei ole küllaldased. Liiga palju aega raisatakse pop-muusika mängimisele ja ebaoluliste küsimuste arutamisele.

Moroz'ile järgnes dr. Richard Hareychuk, elukutselt silmaarst, kuid tegev ukraina ühiskonnas. Ka tema oli kriitiline. Ütles, et palju kriitikat on suunatud dissidentide poolt Voice of America vastu. Saadetes leidub vähe olulist. Ta tsiteeris Solzhenitsõn'it: „Meie nälgisime leiva järele ja teie andsite meile kive." Radio Liberty olevat natuke parem, aga kannatab halva organiseerimise all.

Kajastades Moroz'i, ta ütles, et peab käsitlema reaalsemaid ja huvitavamaid aineid. Programmid peaksid üldiselt sisaldama järgmist: 1) juhtivat suundamist kohalikkude rahvaste rahulolematusele võõra rezhiimi vastu; 2) rahvusliku tunnetuse arendamist; 3) andmeid demokratiseerimise kohta; 4) andmeid dekoloniseerimise kohta;

5) ja soovitusena, üldiseks hoiakuks, et räägitakse rezhiimist mööda ja otse rahvale.

Lõpetades, Hareychuk ütles, et vastavalt Sergei Soldatov'i soovitusele, peaks olema programme, mis on sihitud ümberasunud venelaste poole, et neid teha tundlikumaks kohaliku rahva probleemidest ja arusaamistest.

Viimaseks kommentaatoriks oli Andrey Bandera, kes on Vaba Ukrainlaste Maailmakongressi abiesimees ning kohaliku ukraina ajalehe toimetaja. Tema juhtis tähelepanu Radio Canada International'ile, öeldes et nende programmid jätavad palju soovida. Kõnedest Parlamendi Mäel, protesti — demonstratsioonidest ja näljastreikidest minnakse mööda. Küll antakse edasi informatsiooni, kui mõni ametiühing streigib, aga kui 2,000 ukrainlast marsivad Nõukogude saatkonna ees, siis see jääb nimetamata.

Kriitikale vastasid kõnelejad Squire, Sfamiliant ja Baylie kordamööda. Kõik nõustusid, et kriitika oli tabav ja väljaarvatud Radio Canada International esindaja Sfamiliant, ütlesid, et võtavad soovitused südamesse. Nii hästi Voice of America'l kui ka Radio Liberty'il on praegusel momendil muudatused käigus ja kavas on programme tõsta. Vaja on aga abijõude selle läbiviimiseks. Sfamiliant jättis aga mulje, et Radio Canada International'il ei ole mingisuguseid muudatusi käsil ega kavas.

Pentagon vajab relvastuseks 305 miljardit dollarit

WASHINGTON — Pentagon soovib kulutada tuleval aastal relvastusele 305 miljardit dollarit, 21 prots. rohkem kui eelmisel aastal. Nii suur nõudmine võiks tuua presidendi valimisaastal suuri võitlusi Kongressis ja saada kampaaniaküsimuseks presidendivalimistel, kui Reagan otsustaks uuesti kandideerida.

VALVEARST NÄDALALÕPUL

17. ja 18. dets.
dr. T. Sauks, tel. 461-0912

24., 25., 26. ja 27. dets.
dr. R. Pahapill, tel. 921-7777

Propaan, alkohol ja muud jõuvankrite kütted

Dr. Vello Sootsi loeng Tartu Instituudis

Halvale ilmale sattus Tartu Instituudi järjekordne loenguõhtu, kuigi teema oli üldiselt huvipakkuv. Dr. Vello Soots kõneles propaanist, alkoholist ja muudest võimalikest jõuvankrite kütteist. Kuulajate arv oli paarikümne ümber.

Loenguõhtu avas Tartu Instituudi juhatusliige Kaja Telmet, tutvustades Ontario Transportministeeriumi juures uurimistööl töötavat eesti teadlast.

Dr. V. Soots näitas tabeleid diaskoopiga, kus oli võrreldud füüsilisi ja keemilisi omadusi propaani, vedeldatud maagaasi, etanooli, metanooli juures. Kõigist vaadeldavaist on enim levinud propaani kasutamine, kuna sel on head omadused. Ontarios on 27000 veokit, kus kasutatakse propaani. Bensiinimootori ümberehitamine läheb maksma 1000—1500 dollarit.

Propaani oktaanide määr on 100, bensiinil 85. Propaani hoitakse 7—8-atmosfäärilise surve all pudelis.

See on bensiinist kergem ja nõuab suuremat tanki kui pikemaid sõitusid teha.

Propaani toodetakse maagaasist, mis 7—8 atmosfääri juures vedeldub. Kanadas toodetakse 130.000 vaati päevas, pool sellest kasutatakse ise, teine pool eksporditakse.

Maagaasi peaks leiduma vähemalt 200 aastaks. Varem arvati, et maagaas tekib orgaaniliste ainete mädanemisel, nüüd arvestatakse seda omaette ainena. CH4 on leitud maailmaruumis planeetide vahel, kus pole midagi mädanemas. Liitrist vedeldatud metaanist saab neli korda vähem energiat kui liitrist bensiinist. Maagaasi keemispunkt on 132 kraadi C.

Etanool (alkohol) omab ühe liitri kohta kaks kolmandikku bensiini energiast.

Eriti Brasiilias on see võetud sõidukite kütteaineks;

80% uutest autodest on selle kohaste mootoritega.

Metanooli (puupiiritus) energia on väiksem etanoolist. Raskusi on külma ilmaga startimisel. Alkoholide saastumisprobleemid on väiksed ja see on üks nende kasutamise eelistest.

Ka kasutatakse maisi ja teiste taimede õlisid, mis rohkem sobivad diiseltüüpi mootoreile; nende paheks on palju tõrvaineid ja jäätmeid.

Vesinik autokütteena pole niivõrd energiaandja kui kandja. Energiasisaldavus on hea, kilogrammi kohta 120 ühikut (bensiinil 32).

Selletõttu kasutatakse rakettide juures, kuid läheb sõidukite juures väga kalliks.

Katsetatud on ka elektriga, kuid ka see läheb kalliks; ka on probleemiks akude raskus. Elektrisõidukid on aeglase kiirusega ja 300 km sõtmiseks vaja minevad patareid kaaluvad 3 tonni. Shveitsis on arendamisel 3—4 korda kõrgema võimega patarei kui meie tavaline tinapatarei. See on väävlinaatriumi aku ja midagi radikaalset, mida võib ehk kasutusele võtta, kuid selle kuumus on 300 kraadi C.

Võrreldes erikütuste hinda, ta ütles,

et maagaasi kasutamine on nii kallis kui bensiin maksaks 25¢ liiter.

Paagitäis mahutab sama palju vedelat maagaasi kui bensiini. Propaan maksab 22—25¢ liiter, umbkaudu 1,5 l propaani vastab ühele liitrile bensiinile.

Kasutatakse ka puugaasi, kuid see tõrvab mootori ja iga 3500 km järel nõuab mootori lahtivõtmist ja puhastamist.

Kasutada saab ka linnagaasi, mis samuti surve all vedeldub ja mil on maagaasi omadused.

Torontos on paar kohta, mis on öösel ettenähtud laadimiseks.

Kasutada saab seda siiski lühemail sõitudel, eriti linnas, kuna laadimine nõuab kuni 5 tundi.

Lõpuks dr. E. Aruja toonitas Tartu Instituudi eelolevaid sündmusi; juba detsembri alul olevat G. Suitsu mälestusaktust ja 14. detsembril loenguõhtut, kus Linda Kivi vestleb oma Aafrikas toimunud antropoloogilisist uurimusist ja kogemusist õpetajana Keenias ja Ugandas.

Otsitakse kirjavahetussõpru

Kirjasõpruse soove on tulnud arvukalt välismailt. Üle viiekümne lapse Torontos juba kirjutavad uutele sõpradele. Üle kolmekümne kirjasõpruse soovi on tulnud ka teismelistelt ja vanematelt välismaalt, kuid nende osas on Torontost osavõtt kahjuks väike.

ESTO Kirjasõpruse programmi korraldajad, ESTO-84, EKN Noorsootöö Komisjon ja T.E.S. Täiendusgümnaasium paluvad kõiki kaaseestlasi Kanadas ulatada oma käed sõpruses üle maade ja merede. Paljud meist on õnnelikud, võides elada suurtes eesti keskustes ja ühiskondades, kus meil on palju tuttavaid ja sõpru. Mõtleme aga ka nendele kaaseestlastele, kes elavad eesti ühiskondadest eemal ja kelle võibolla ainuke kontakt teiste eestlastega oleks kirja-sõprusvahekordade kaudu.

Lugupeetud kaaseestlased — võtke palun meie eeltoodud soov südamesse ja saatke või teatage oma nimi ja lähemad andmed EKN büroosse, Toronto Eesti Majas.

☆

Kaaseestlane Inglismaalt, 62-aastane Alfred Läns soovib alustada kirjasõprust omavanusega, ühtlasi paludes kaasmaalasi aidata tal leida kontakti oma klassiõe Endla Kokk'iga, kes on pärit Kaberneemelt, kuid peaks praegu elama kusagil Kanadas. A. Läns'i aadress on EKN büroos.

M.A.L.

„Triinu" aastapäev Stokholmis

Oktoobri lõpul tähistati Stokholmi Eesti Majas eesti kodude ajakirja „Triinu" 31. aastapäeva sõnalis-muusikalise kavaga, mis oli pühendatud kolmele eesti vaimusuurusele Marie Underile, Gustav Suitsule ja Hugo Raudsepale, kelle sünnist möödus käesoleval aastal 100 aastat.

Sissejuhatuseks Erna Klemmer luges peatoimetaja Vera Poska-Grünthali tervituse. Marie Underist kõneles Mare Leet, esitades ka valiku poetessi luulet, Gustav Suitsu luulet esitas Eesti Algkooli õpilane Fredrik Nõmm ja laulis tütarlaste laulugrupp „Krõllid". Hugo Raudsepast rääkis näitleja Heljo Sundsvik-Mängel, lugedes dialoogi komöödiast „Ameerika Kristus", „Elava ajakirja" osas kõneles Erna Klemmer lühidalt „Triinu" tulevikust, Mai Raud „Triinu" Etnograafilise Huviringi tegevusest ja Rutt Eliaser samariitlaste poolt haudade korrashoiu vajadusest ja selleks loodud vastavast fondist.

L.-Korea – USA ühised manöövrid

SÖUL — USA sõjalennukid ühinesid Lõuna-Korea õhujõudude võitluslennukitega Korea poolsaare lõunaosa kohal kolmapäevase sõjalise manöövri lõpul. Täpset arvu osavõtjaist USA lennukeist ei avaldatud, aga üks Lõuna-Korea ametnik ütles, et „sajad" USA ja Lõuna-Korea lennukid võtsid osa kolmepäevaseist manöövreist.

Kommentaarid...

(Algus lk. 2)

lustatud inimeste aktiivsus. Nii arvestatakse, et vaestel jääb selles vanuseklassis aktiivseid eluaastaid 2.4 aastat vähem kui jõukatel inimestel.

Kindlasti omamoodi huvitav statistika. Nõnda võivad 69-aastased mehed ja naised veel kümmekond aastat aktiivselt elada, kui kõik hästi läheb ning neile ootamatuid rasekemaid terviserikkeid ei juhtu.

AMI

Eesti Õpetajate Ühing Kanadas koosolekust osavõtjad. Istuvad vasakult Ene Lüdig, Helle Arro, Kaare Melts, Olga Kraav, Endla Komi, pr. Reppo, Helgi Nippak (uus esinaine), Ellen Martens, Hella Leivat (endine esinaine), Valeria Kimberg-Kotkas, Elfride Kuusk; seisavad Henn Ründva, Abel Lee, Karl Vaikla, Edgar Marten, Olga Kelemit, Hans Lupp, Vaike Rannu, Valentine Kivi. Leena Rosenberg, Silvi Verder, Eha Toomberg-Tarmet, Leida Raudvee ja Anne Saks.

Helgi Nippak Eesti Õpetajate Ühingu esinaiseks

Eesti Õpetajate Ühingu peakoosolekust

Õpetajate Ühingu peakoosolek toimus Eesti Majas pühapäeval 4. dets., koos oli üle kahekümne pedagoogi, kuigi samal päeval oli teisi üritusi, kus osalesid õpetajad. Koosoleku avas H. Leivat tervitusega, millele järgnes Karl Vaikla vaimulik kõne, manalasse varisenud Õ. Ü. abiesinaise Ilve Vaikla mälestamiseks, ning palvevaikus. Koosoleku juhatajaks valiti Edgar Marten, sekretäriks Endla Komi.

Tegevusaruandes rääkis H. Leivat õpperaamatute koostamisest, bülletäänide levitamisest, noorte lehekülje toimetamisest, ESTO-84 Õpetajate Kongressist, kooliraamatukogu korraldamisest ja õpikute illustreerimisest Valeria Kimberg-Kotkase poolt. Kassaaruande esitas Anne Saks. Aruanded kinnitati ühel häälel.

Tegevuskava, mis kulgeb sama teed, esitas H. Leivat ja A. Saks eelarve, mõlemad võeti vastu.

Valimistel valiti, ainsa kandidaadina, uueks Õ. Ü. esinaiseks Helgi Nippak.

Teisteks juhatusliikmeteks: Helle Arro, Hella Leivat, Valeria Kimberg-Kotkas ja Endla Komi. Juhatuse liikmete kandidaadiks Silvi Verder, revisjonikomisjoni Henn Ründva ja Edgar Marten.

Algatatud küsimuste all rääkis H. Leivat Eesti Õpetajate Keskühingu esimehe H. Kirikmäe kirjast kus öeldi, et keskühingu nõukogu on otsustanud töökavasse võtta rahvusliku kasvatuse eesmärgi fikseerimise ning üksikasjalise tegevuskava koostamise eesti noorte rahvusliku kasvatustöö ühtlaseks, süstemaatiliseks teostamiseks. H. Kirikmäe soovib meie üksikasjalisi ettepanekuid ja konkreetseid seisukohti rahvusliku kasvatuse eesmärgi ja reaalse tegevuse kohta. H. Leivat luges ette oma vastuse sellele kirjale: ka oli H. Nippak vastanud kirjalikult H. Kirikmäele.

Mainitud kirja kohta võtsid sõna Eha Tarmet-Toomberg ja Silvi Verder. Koosolek leidis, et tuleks teha rohkem rahvuslikku valgustustööd meie noorte lastevanematele, seletada rahvusliku kasvatuse tähtsust, sest kodu on rahvusliku kasvatuse häll.

Igasugune kasvatus saab alguse kodust, seega peavad lastevanemad ise olema ülimalt teadlikud ja tahtlikud rahvuslikuks kasvatuseks.

Ei ole sihikindlal eestlasel kerge kuulata pealt, kui teised noored vanemad kõnelevad eesti seltskonnas oma lastega inglise keelt. Noor satub kergesti teiste mõju alla ja läheb kõnelusis üle võõrkeelele.

Ametlikule koosolekule järgnes kohvilaud, kus omavahel arutleti edasi noorte kasvatusprobleemidest.

Kohvilauas pöördus koolikomitee esimees Hans Lupp sõnavõtuga endise täienduskooli õpetaja ja kauaaegse õpetajate ühingu laekuri Elfriede Kuuse poole ja tunnustas ta tööd eesti koolipõllul. Ta mainis, et õpetajana oli E. Kuusk lastele sõbraks, tihti ka emaks. E. Kuusele annetati kimp lilli.

Teisele kohvitassile järgnes kunstnik Abel Lee

hästi koostatud ja esitatud kõne kunstivooludest läbi aastatuhandete.

Kõnet täiendas kunstnik huvitavate valguspiltidega.

Koosviibimise lõpul tänas Õpetajate Ühingu sekretär Endla Komi kunstnik Abel Leed kauni jõululillega. Oli hubane ja vaheldusrikas pealelõuna ning õhtupoolik Eesti Maja klubiruumis.

Toronto Eesti Ühispank
958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6
Ühenduses on jõudu!

Odavad laenud kaasmaalastele
Informatsiooniks helistada:
465-4659

Läti äri
DOWNTOWN WOOLS ARTS & CRAFTS
9 Queen St. E. Toronto — Tel. 368-5011
Meil on rikkalikus valikus importeeritud lõngu. Sobivad varrastel ja kangastelgedel kudumiseks, põimimiseks, heegeldamiseks, tikkimiseks ja sõlmimiseks (macrame). ★ SKANDINAAVIAST HUVITAVAID MATERJALE KÄSITÖÖKS MUSTRIGA ★ Kanvaa mitmes värvis — SOODSAD HINNAD. Avatud: esmasp.—kolmap. 9—6, neljap., reedel 9—8, laup. 9.30—4. Meie teine äri: 674 Broadview Ave. Tor. Tel. 469-2005, kell 3—5 p.l.

OLD MILL TAILORS
7 RIVERVIEW GARDENS, TORONTO
(1 plokk läänepool Jane'i, Bloori lähedal)
TEL. 769-9535
DAAMIDELE ja HÄRRADELE ÕMBLEMINE TELLIMISTE JÄRGI
RUDY SCHNEIDER

Tere tulemast tutvuma uute sügismoodidega
Annel's Shoppe
1093 Victoria Park Ave.
(St. Clair'i juures)
SUURES VALIKUS: Tel. 759-1341
☆ Kleidid ☆ Pluusid
☆ Seelikud ☆ Püksid
kostüümid ja mitmesugused kombinatsioonid
Avatud: esmasp.-kolmap. 10—6, neljap., reedel 10—9, laup. 9.30—5

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$51.—	$65.—
Poolaastas	$28.—	$35.—
Veerandaastas	$15.—	$18.—

KIRIPOSTIGA + SAATEKULU

	Kanadas:		Väljaspool Kanadat:
aastas	$56.—	+ $42.—	$47.—
poolaastas	$30.—	+ $21.—	$24.—
veerandaastas	$16.—	+ $10.50	$12.—

VÄLJASPOOL KANADAT ja USA-d:
LENNUPOSTIGA aastas $129.—, poolaastas $67.— ja veerandaastas $35.
Aadressi muudatus 70 centi. Üksiknumbri hind 70 centi
Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"
Pangatshekk või rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
1955 Leslie St., Don Mills, Ont. M3B 2M3
Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alatės ..... 19..... Tellimise katteks lisan $..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).
Nimi .....
Aadress .....

VAIPADE & MÖÖBLI PUHASTUS
SEINAST-SEINA JA LAHTISED
ERIK LOKBIK — 447-9834

PIKA HAIGUSE JÄRELE LAHKUS MEIE ARMAS EMA, VANAEMA, VANAVANAEMA JA ÄMM

IDA URBALU

neiuna VEIKO
sündinud 23. juulil 1900 Võrumaal
surnud 11. detsembril 1983 Torontos

Mälestavad kurbuses

MILVI ja LEMBIT MAIMETS
OLEV, TALVI ja MARI
ILO ja OSCAR
KAARIN
Torontos

GALINA URBALU
NELLI ja MILVI
Intas

OOTAMATULT SURMA LÄBI LAHKUNUD ARMAST ABIKAASAT JA EMA

KSENIA HÄNILANE

sündinud 23. märtsil 1907 Tartus
surnud 12. detsembril 1983 Beamsvilles

mälestavad sügavas leinas

ABIKAASA
POEG
SUGULASED Kodu-Eestis

Oma armast vilistlast

JOHANNES SAUL'i

sündinud 24. veebruaril 1908 Tartumaal
surnud 6. detsembril 1983 Stokholmis

mälestab leinas

KORPORATSIOON FRATERNITAS ESTICA

Lugupeetud Korp! Rotalia vilistlast, auvärvipaelakandjat

VAMBOLA KLAUREN'it

sündinud 2. septembril 1902
surnud detsembris 1983 Karlstadis, Rootsis

mälestab

EESTI KORPORATSIOONIDE LIIT

Armast sõpra

JOHANNES SAUL'i

surnud 6. detsembril 1983 Stokholmis

mälestavad

RISTO ja VEERA LIIVOJA
ENDEL ja RIA PEREM
ERMI ja LYA SOOMET
HARALD ja TIINA TEDER

Armast vilistlast, auvärvipaelakandjat

VAMBOLA KLAUREN'it

sündinud 2. septembril 1902
surnud detsembris 1983 Karlstadis, Rootsis

mälestab sügavas kurbuses

KORP! ROTALIA KANADA KOONDIS

Meie keskelt lahkus kauaaegne perekonnasõber

AKSA HÄNILANE

Mälestavad kurbuses

ANU, MARI ja MARET

Maise teekonna lõpetanud

IDA URBALU

mälestavad kurbuses ja avaldavad kaastunnet tütrele. MILVI MAIMETSALE perekonnaga

AINO ja KARL MÜLLERBECK

Lahkus meie kauaaegne heasõber

KSENIA HÄNILANE

Mälestavad kurbuses

K. KANGRO abikaasaga
A. SUMBERG abikaasaga
H. PALLAS abikaasaga

Lahkus igavesele rahule

AKSA HÄNILANE

Kurbuses mälestavad

VERA ASI
JUHAN OINUS
SERGEI PALU abikaasaga
JAAN ROHTLA

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave.
Toronto, Ont.
M4K 1N8
Tel. 466-1951 või 466-1502
Värsked ja esmaklassilised lilled igaks sündmuseks.
Kunstkäsitöid kinkideks: ehted, merevaik, nahatööd, puunikerdused, keraamika.
Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115. aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOMES LTD.

T. L. MORRISON — Funeral Director

467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

UURIJA ANALÜÜTIK

Ameerika raadiojaam RFE/RL Inc., Münchenis, otsib Eestisse puutuvat küsimuste UURIJAT ANALÜÜTIKUT. Ülesanne eeldab kursis olemist eluavaldustega nii Eesti NSV's kui emigratsioonis, võimet kiiresti koostada ja kirjutada kokkuvõtlikke analüüse ja kommentaare sündmuste ja arengu kohta, tihedas koostöös raadiojaama eestikeelsete saadete toimetusega. Kandidaatidel peaks olema kõrgem haridus ehk muul teel omandatud samaväärsed kogemused, üldised teadmised Nõukogude Liitu puutuvates küsimustes ning põhjalikud teadmised Eesti asjus, võimalikult tõendatult avaldatud publikatsioonides. Eesti ja inglise keele valdamine on vajalik, vene keele oskus soovitav. Palk mitte vähem kui DM 50.765 aastas, millele lisandub prii korter ja teised hüvised. Kandidaatidel palutakse saata lühike elulookirjeldus aadressil:

Personnel Office
Radio Free Europe/Radio Liberty
1201 Connecticut Avenue, N.W.
Washington, D.C. 20036

Leinateateid

Hiiumaal suri 4. oktoobril Verner Kobli, sündinud 10. oktoobril 1913.

Lysekilis, Rootsis, suri 9. oktoobril Boris Tent, sündinud 22. märtsil 1904 Tallinnas.

Rockville'is, USA-s, suri 29. septembril Olga Antsman, sündinud 24. juulil 1912 Järvamaal.

Lakewoodis, USA-s, suri 1. oktoobril Teodor Selge, sündinud 23. märtsil 1910 Pärnus.

Lakewoodis suri 1. oktoobril Heinrich Parvei, sündinud 29. jaanuaril 1917 Tartumaal.

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont M4K 2R6

Jõulupuu Vana Andrese kirikus

Jõulueelsele kiirustamisele ja rutule vastandina oli kui rahvustavaks palsamiks kaasa elada mõni kirikutöös korraldatud noorte ettevõte. Hiigelkuusk kirikus ja väiksemad jõulupuud kõrvalruumes aitasid kaasa piduliku meeleolu loomisel. Vana Andrese koguduse noorte jumalateenistus ja sellele järgnenud koguduse jõulupuu, mille kavasisustajaiks olid pühapäevakooli õpilased, pakkus iselaadse elamuse ja tõi kokku erakordsel hulgal kirikulisi.

Noorte jumalateenistuse sisustas peamiselt eelleerialiste klass, kuhu kuuluvad Liisa Lugus, Ester Lääs, Kenneth Lääs, Alar Petersoo, Tõnu Petersoo, Taali Rooneem, Tavo Rooneem, Mikk Altosaar, Heiki Altosaar ja ja Ricki Hiir.

Noored ise lugesid kordamööda pühakirja ja piibliennustusi,

üheskoos öeldi usutunnistus, Meie Isa palve ja esitati laulud „Oh Petlem, väike linnake" ja „Su sõime juures seisan ma",

ning Ricky Hiir mängis akordionil koraaliviisi „Angels We Have Heard on High", mis kõrgevõlvilises kirikus eriti hästi kõlas.

Kuna noortepere jumalateenistuse nii mahuka kavaga täita suutis, siis oli pastor Udo Petersoo jätnud seekord jutluse ära ja tänas leerieelsete klassi juhatajat Aino Pähna ja leerieelseid endid väärika panuse eest.

Jumalateenistusele järgnes teisekorruse saalides jõulupuu. Koguduse Naisring oli katnud jõululauad, pakuti tavakohaselt verivorste hapukapsaste ja muu kõrvalisega, millele järgnes rikkalik kohvilaud.

Eelmise aasta kogemusist oli õpitud, osavõtupäämeid varuti juba eelmüügilt, et ei tekiks ostusabasid ja serveerimine toimus üllatavalt kiiresti,

vaatamata sellele, et lauad olid täiesti tulvil ja osavõtjaid nii palju, kui saal äärmuslikult mahutada suutis.

Söömaajale eelnenud kava algas õp. U. Petersoo palvusega. Ta lootis, et see jõuluvalgus, mille kirikuteenistusel südameisse süütasid leerieelsed, ei kustu ja et me seda eriti tunneksime siis, kui oleme siin koos suure ühise perena, kellel on ühised rõõmud, mured ja lootused. Palvele järgnes ühislaul „Oh sa õnnistav . . ."

Edasine kava oli täiel määral pühapäevakooli laste esitusel, mille olid koostanud ja õpetanud Maret Kapp vanemas rühmas ja Kristi Neps noorematele.

Kõige esmalt toodi lavale ilusa lavapildi ja kaunite kostüümidega lühinäidend „Taeva kirjakesed",

kus inglikesed oma jõulueelse töökoorma vähendamiseks viskavad igaüks oma tiibadest sule jõulukirjaga alla maailma palvega, et lapsed headeks saaksid.

Lapsed arvavad, et see on lumesadu, ent saavad sellest peagi õigesti aru. Tegelased olid: Ingrid Laar, Kristi Laar, Taimi Petersoo, Heili Orav, Toomas Orav, Kalju Kurm, Hanno Raudsepp, Aleks Kurm.

Järgnes terve rida üksikesinemisi: „Jõulud Kodu-Eestis" — luges Ingrid Laar; „Mida tähendavad mulle jõulud?" — Kalju Kurm, Hanno Raudsepp, Kathryn Hiir, Toomas Orav ja Taimi Petersoo; akordionisoolodena mängis Ricky Hiir „Sonatina" ja „Püha öö"; „Üks sõimeke" — esitas Kalju Kurm; klaverisoolo „Oh sa õnnistav" — Ingrid Laar; „Suur rõõm" — Aleks Kurm, Paul Sambla ja Hanno Raudsepp.

Lõpuks esines pühapäevakooli lastekoor, kuhu peale eelmainitute kuulusid ka nooremad: Andrus Agur, Erika Kivik, Mark Altosaar, Erik Laar.

Vilunud klaverisolistina esines V.-Andrese koguduse stipendiaat Ingi-Mai Loorand, kandes ette jõuluviisi „Lapsuke sõimes" ja E. Griegi võimsalt kõlava „Norra kontserdi".

Kõige lõpuks ilmus muidugi oodatud jõuluvana, kes tõi erilist ärevust noorimate hulka, nende pisiesinemised jõuluvanalt pakisaamisel olid oma püüdlikkuse ja vääratustega just erilaadselt huvitavad. Jõuluvana lahkus sooviga, et järgmisel aastal oleksid meie kodumaalgi vabad jõulud.

Lõpuks tänas Vana Andrese Koguduse nõukogu esimees T. Orav

pastor Udo Petersood juba aastaringi tehtud töö eest, samuti ta abikaasat Reeta kaasabi eest Naisringidele ja koguduse tööle.

Edasi pälvisid äramärkimist ja tänu lillede näol Naisringi esinaine L. Pintson ja liikmed hästikorraldatud jõulusöömaaja eest. Käsitööring koos esinaise O. Türkiga õnnestunud talvise loterii j.m. korraldamise eest, leerieelsete ja pühapäevakooli juhataja Aino Pähn ja õpetajad Maret Kapp ja Kristi Nepp ning klaverisolist Ingi-Mai Loorand.

Viimane ja suurim tänu aga öeldi kõigile koguduse liikmeile, kes koguduse tööd on oma osavõtuga toetanud ja noorte jumalateenistusele ning jõulupeole, vaatamata tormisele ilmale, kõhale tulid.

Jõulud pioneerkülas

Toreda ergutuse jõulumeeleolule ükskõik mis vanuses inimesele annab Black Pioneer Village'i külastamine. See 19. sajandi alguse uusasukate elulaadi, kombeid, traditsioone, riietust jne. audentselt säilitav ning uutele generatsioonidele tutvustav vabaõhumuuseum- küla asub Metropolitan Toronto piirides (Jane and Steeles Ave.) ning on transpordiliselt kõigile kättesaadav.

Uusaastaeelne külastus sinna on jõulumeeleolu ülendav, sest seal on just käimas Christmas in the Village (Jõulud külas) projekt, kus külastaja saab teha ringkäigu mitmesugustes erinevates elumajades, kus on käimas jõuluettevalmistused. Küla pood, kool, kirik ja võõrastemaja (Halfway House) funktsioneerivad 19. sajandi alguse laadis, interjööris, riietuses ja toimetustes. 1850. aastal saabus ka jõulupuu traditsioon külasse, mis lisas uue mõõtme jõuluettevalmistustele. Kõike seda toimingut võtab kokku lühifilm „Christmas in the Pioneer-time", mida näidatakse nädalalõppudel täistundidel kell 11 homm. kuni kl. 4-ni p.l. Külastamist väärib ka luuavabrik ning sadulsepa töökoda, eriti viimases on meister erakordne isiksus nii välimuselt kui ka vaimukalt kõnelt.

Vankri- või saanisõiduga saab külastaja näha omapärase arhitektuuriga tall -küüni, kus muude hulgas on väljapanekuks haruldane Birch'i ja Band'i nukkude ning mänguasjade kogu (suurim Kanadas), mis on nauditav kõigile vanustele. Samas küünis on sisseseatud müstiline jõuluvana töökoda. Pioneerküla on avatud äripäeval kl. 9.30 e.l. kuni kell 4 p.l., nädalalõppudel kell 10 e.l. kuni kell 4.30 pärast lõunat.

Värskemad uudised loete
„VABA EESTLASEST"

VAJATAKSE

lapsehoidjat

kahele lapsele (2- ja 4-aastased) pooleks päevaks 2—3 päeva nädalas Bloor & Runnymede rajoonis jaan.—juuni lõpuni.

Hel. 762-2367

Väiksemaid REMONTTÖID

majade juures:

elekter, puutööd, toratööd (plumbing), kraanid, klosetid jm.

Helistage — J. MEIUSI 225-3283

Uus Eesti kondomiinium-korterimaja KRUNT OSTETUD

Innesmore Cr. & Victoria Park Ave. Toronto Ont.
(krundi idapoolne piir on üksikelamute rajoon)

- ☆ **Asukoht on paari minuti kaugusel Don Valley Parkway'st ja 401-st.**
- ★ **Buss ukse ees, viib mõne minutiga allmaaraudteejaama.**
- ★ **Käepärast on suured ja väikesed äride keskused, arstid ja öö-apteek**
- ☆ **Ligidal kõikidele eesti ühis-asutustele.**
- ☆ **Hinnad tunduvalt soodsamad turuhindadest samasugustes elamutes (2 magamistoaga $80.000 ümber)**
- ☆ **Ehitus saab olema hea kvaliteediga viie- või kuuekorruseline, kuni 77 korteriga, kus on: ÕHUJAHUTUS, JULGEOLEKU-SÜSTEEM, MAA-ALUNE PARKIMINE, SAUN MASSEERIMISVANNIGA, SISE-UJULA, ÜHISKONNARUUMID.**

Haruldane võimalus omada korterit eestlaste kondomiiniumkorterimajas. Ehitus algaks niipea, kui pooled korteritest müüdud. Informatsiooniks helistage

Arhitekt G. E. LAIKVE 444-6405 või 444-2897

Kirjad aadressil: 101 Cassandra Blvd. Don Mills, Ont. M3A 1T1

PIRSO'S AUTO SERVICE

301 Major MacKenzie Dr. Richmond Hill, Ont.

Tel. 884-5641

Autoparandustöökoda. Kõik tööd, väljaarvatud keretööd.
OSTAME JA MÜÜME PRUUGITUD AUTOSID.
Avatud 7.30—5.30, laup. 9—1
Spetsiaalhind laupäeviti kuni aasta lõpuni — määrimine, õli ja filter $15.95

ILMAR PIRSO

KATUSETÖÖD

TARMO SEPA — tel. (416) 425-5075

SEPA HOME IMPROVEMENTS

Metro Lic. B-5374

CHRISTMAS

Mati Riivald

LAULUD — I pool: Hulkuri jõululaul, Neil karjastel väljal, Helisege, jõulukellad, Üks roosike on tõusnud, Et tulge, oh lapsed, Jõululaps, Püha öö.

II pool: O, Holy Night, O, Little Town of Betlehem, It Came Upon a Midnight Clear, Do You See What I See, What Child Is This?

Klaveri, oreli ja orkestri saatel.

Saadaval Toronto Eesti Majas ABISTAMISKOMITEE ÄRIS

HEATING, AIR CONDITIONING & HEAT PUMP

☆ Uued ja parandamine ★ ÕLI ja GAASIAHJUDE vahetamine ★ Korstnate voodrid (chimney lining) ☆ Veetorude parandamine. ★ Ahjude puhastamine.

ROLAND KULLIK — Tel. (416) 275-1280

CANADIAN FISH and FOODS LTD.

Manufacturers - Distributors - Importers - Exporters of Seafood, Herrings, and Food Products

3521 Bathurst St., Toronto, Ont. Canada M6A 2C7
(416) 781-6453

Canada's Best Prices
First Come First Served

Sliced Pacific Smoked SALMON	B.C. Pacific Smoked SALMON sides
$1.95 56 g pkg. each	$4.99 lb. reg. $9.99
B.C. Pre-sliced Ready to Serve Party Smoked SALMON	**B.C. Pacific Smoked SALMON**
$7.95 on a gold tray lb. reg. $14.00	$3.99 lb. reg. $5.99

Available at these prestigious stores

North Kensington Market	636 Sheppard W.
North Kensington Market	336 Wilson (Bagel World)
North Kensington Market	3521 Bathurst
North Kensington Market	300 John, Thornhill

This best tasting salmon has no artificial colouring and is completely natural.

SPECIALISTS IN SMOKED SALMON

Aktiivsed Hamiltoni pensionärid

Hamiltoni Eesti Pensionäride Klubi viimase aasta tegevus on kulgenud sõbralikus meeles mugavalt sisustatud kiriklas, oma ruumides, millele algus ja majanduslik toetus saadi „New Horizon" toetustest. Võetakse agaralt osa kokkutulekutest ning huviringide tegevusest.

Suve lõpul olid külas Toronto E. Pensionäride Klubi liikmed kahe bussiga, täites elavusega terve kirikla. Paar nädalat hiljem tõid külakosti „Ehatare" rahvas. Mõlemad külaskäigud võeti tänu ja rõõmuga vastu. Suve jooksul oli klubil omal organiseeritud 3 bussisõitu — kevadel Lion Safarisse ja „Heritage Villagesse", mis ilusa ilma tõttu kujunes kõigile elamuseks. Teiseks oli bussitäis klubiliikmeid teel Niagara kosele, külastades seal ka botaanika- ja loomaaeda. Oodatumaks oli reis Torontosse, „Ehatarre" 46 liikmega, kus vastuvõtt oli sõbralik ning veedeti meeldiv pealelõuna sealsete elanikega. Külastati ka „Eesti Kodus" elavaid sõpru ning tuttavaid. Lahkuti meeldivate muljete ning sooviga mõnelgi südames, et saaks oma ülejäänud aastaid nii mugavalt ja ilusas kodus, kaasmaalaste hulgas veeta kui seda on Ehatare!

Igal neljapäeval toimuvad klubi korralised kokkutulekud

ja kuu viimasel neljapäeval pühitsetakse koos selle kuu jooksul olnud sünnipäevi.

Selle sügise suurem ja ümmargusem tähtpäev oli sept. kuus, tuntud agaral kaasmaalasel Adar Voodel — 70. Sept. toimus ka klubi basaar ja käsitööde näitus, mis igati õnnestus.

Novembris pühitseti ka H.E.P. Klubi 4-aastast juubelit; esinaiseks on olnud terve selle aja Hilda Kleiner. Nende aastate jooksul on olnud palju rõõmu, kuid ka kurbust, sest viimase aasta jooksul on klubist surma tõttu lahkunud Lydia Kreekmann, Ludwig Wahtras ja Evald Jaanson. Terve klubi kestvuse vältel on aga lahkunuid olnud 7, keda viimasel kokkutulekul vaikse leinaseisakuga mälestati.

27. nov. tähistati koos H. E. Võitlejate Ühinguga Vabadusvõitluse nädala algust aktuse ning kohvilauaga, kus abistasid ka H.E.V.Ü. liikmete abikaasad.

Sel koosviibimisel oli kaugelt külaliseks praost R. Reinaru Lakewoodist,

kelle poolt ka lühikene palvus.

Selle tegevusaasta viimane kokkutulek on mõeldud jõulu-koosviibimisena 15. dets. kell 12 kiriklas ja pühade vaheaeg kestab 12. jaanuarini, mil uus aasta algab klubi korralise peakoosolekuga.

Registreeritud kodu omamise säästuplaan (RHOSP)

Käesoleva aasta aprillikuu riigi eelarve tõi kaasa mõningaid ajutisi muudatusi ja soodustusi registreeritud kodu omamise säästuplaani (Registered Home Ownership Savings Plan) normides.

Säästuplaani on võimalik 1983. aasta arvel kontributsioone teha endiselt kuni kalendriaasta lõpuni, ülemmääraga kuni $1.000 aastas. Kogu säästuplaani ülemmääraks kontributsioonide näol on $10.000, s.o. väljaarvatud on selle plaani kaudu saadud intressid. Plaan kuulub likvideerimisele 20 aasta möödumisel.

Säästuplaani võivad avada ja sissemakse teha isikud, kes on vähemalt 18-aastased, omavad Kanada residentsi ja kes ise või kelle abikaasa ei oma elukohana kasutatavat kinnisvara, või ei ole osanikud kinnisvaras, mida kasutatakse elamiseks. Kontributsioonidena kasutatud summad on sissetulekust tulumaksuvabalt mahaarvatavad, ega ole seotud isiku vanuse ülemmääraga.

Seda säästuplaani saab isik kasutada eluaja kestel vaid üks kord, s.o. isik ei saa likvideerida üht plaani ja siis jällegi avata uut.

Eelpool mainitud riigi eelarve ajutised muudatused toovad kaasa järgmisi soodustusi. Isik, kes omas säästuplaani 19. aprillil 1983. a. võib kogu plaani likvideerida või teha selle arvelt osaliselt väljamakse kuni 31. detsembrini s.a., et osta selle rahaga tulumaksuvabalt majja mööblit või sisseseadeid (appliances), kusjuures need peavad oleva ostetud ja kättetoimetatud (delivered) hiljemalt 29. veebruariks 1984. a.

Teiseks, isikud, kes omavad juba säästuplaani võivad oma sissemakse suurendada kuni $10.000, kui nad ostavad enne 31. detsembrit 1984. a. uue ehitatava elamu. Kui isikul puudub varem avatud säästuplaan ja ta kvalifitseerub üldiselt plaani avamise tingimustele, siis ta võib saada sama soodustuse osaliseks.

E. Soomet

Scarboro Town Centre

KORTER

perekonnamajas välja üürida.

Helistada õhtuti 431-5741

TEADAANNE

Toronto Eesti Ühispank on eeloleval pühade perioodil järgmistel päevadel SULETUD

esmaspäeval, 26. detsembril
teisipäeval, 27. detsembril

AASTAVAHETUSEL: PANK ON SULETUD

esmaspäeval, 2. jaanuril 1984

Trés Chic Boutique
TORONTO

Euroopa kasukate modellid
Kodumaine kvaliteet ja stiilid
Teie mõõtude järgi valmistatud karusnahk- ja varrastel kootud esemed
Meie oma moelooja modellid
Müüme ka daamide kleite ja kostüüme — viimased moed
Puhastamine — Ümbertegemine — Külmutusruumis hoidmine
Tasuta kindlustus 1 aastaks, kui ostate kasuka või jaki meilt

Saadaval Soomest imporditud Pentik „SUEDE" mantleid, seelikuid ja jakke.

Jõulueelne kasukate ja jakkide VÄLJAMÜÜK kuni 30% *HINNAALANDUST*

70 Yorkville Avenue **926-0717**

Uus moodus saata kingipakke Eestisse!

Tellige oma kingipakid Sears kaudu . . .
kõige lihtsam viis!!!

Külastage kõige lähemat Sears kataloogi- või müügi äri ja küsige "Quelle's Fall/Winter Catalogue'i".

"Quelle" on Euroopa kõige respekteeritumaid kataloogi kauplusi. Valige välja oma kingid 1,000-leheküljelisest kataloogist, kus leiate muu hulgas kõige hilisemaid moode riietuses, lasteriietust, vaipu, kardinaid, heliaparaate ja palju, palju veel!!!

Kui olete oma kingid väljavalinud, kasutage oma "Sears Account'i" või makske sularahas.

Ülejäänu jääb Sears hooleks! **Sears garanteerib ja teeb kindlaks, et teie kingipakid jõuavad Eestisse 3-6 nädalat peale tellimist.**

Hoidke kokku aega . . . ja eriti ka . . . raha! On võimalik kasutada Sears aastaringi kingipakkide tellimiseks ja saatmiseks! Minge kõige lähemasse Sears Catalogue and Retail ärisse ja tellige pühadeks nüüd!!!

Quelle INTERNATIONAL

Sears

. . . koht kus teie rahaväärtus tõuseb!

SPORT

Saaremaa spordielust

2.

ESIMENE TERVISE-SPORTLANE KÄRLAS

Ka Kärlas on spordihuvi. Kaheksaklassilises koolimajas pole võimlat, 1972. a. valmis sellele juurdeehitus, jällegi võimlata, nii et lastel tuleb võimlemistunnid enamjaolt õues pidada, aga talvel pole ilm alati sobiv, kukerpallid ja muud võimlemisharjutused püütakse koolikoridoris teha.

Juba 60-ndate aastate keskel kavatseti võimla ehitamist, kavatsetakse nüüdki, aga mängimas tuleb Aste võimlas käia. Kärlas elavat ka üks tõeline tervisesportlane, ligi 70-aastane Richard Tänak, kes alustas 60-aastaselt. Nüüd olevat tema tervis palju parem, tundvat end kümne aasta võrra nooremana. Aga teisi häbenevat, sest kui ta jookseb kipuvad möödujad pärima: „Kas kuskil põleb?"

Kärla vibusportlased käivad harjutamas Sõmeral, paarkümmend poissi-tüdrukut. Tüdrukud esialgul häbenevat, et pole sobiv sport, aga ajapikku kohanevad. Ainult harjutusolud on kehvad, saalis saab ainult 10-nelt meetrilt lasta. Saavat vaid tehnikat harjutada.

Vibuspordiks vibusid olevat saada ja treener teeb ka ise, lapib katkistest kokku. Kuid nooltega on probleeme, kodumaistega küll üle esimese järgu ei lase. Pole ühtset kaalu, sihid küll, aga üks lendab sinna, teine tänna. „Eaton" on hea nool, aga seda on raske hankida.

ÜMBER LINNA JOOKS ABORIGEENIDELE

Taani hertsog Magnus andis Kuressaarele, endisele Arensburgile, nüüdsele Kingissepale 8. mail 1563 linna õigused. Selle 420. aastapäeval otsustati sündmuse tähistamiseks korraldada ümber linna jooks. Esimesele jooksule kogunes ligi 700 inimest. Võistlejaile 7 km pikkune ring linna lõunaosas, millest võttis osa 121 jooksjat. Meestest võitis Suurap Mälk, naistest Ilme Alt. Rahvasportlaste rada kulges linna põhjapoolsel küljel kolme kilomeetri marsruudil. Võitjaile pandi pähe sinilille ja ülasepärg.

Saarlased tahtvat seda jooksupäeva jätta vaid omainimestele, milleks ka vastav otsus tehti, sest siis tulevat saare rahvast rohkem ja võitjaks on oma mees. Tehumardi jooksust osavõtt on võimaldatud kõigile ja saarlased jäävad keskmiste hulka.

Teiselt poolt ei saavat jooksusündmusi kõigile avada, majutamisega on alati Saaremaal raskusi — kuhu näiteks paarisadatki mandrimeest ööbima panna. Nii jääb võistlus ainuüksi avatud aborigeenidele, saarel sündinuile.

LEISI KESKKOOL ILMA VÕIMLATA

Ka Leisi keskkoolis on tänaseni elatud ilma võimlata. Sügisel on võimalusi jalgpalli, kergejõustiku, orienteerumise, väravapalli ja murdmaajooksu harrastamiseks. Talvel suusatamine, ruumisoojuses maletamine ja lauatennis, kuni kevad kutsub jälle õue. Möödunud aastal aprilli lõpul korraldati ümber Leisi jooks, millest peaaegu kogu kool, kus on üle 400 õpilase osa võttis. Käidi kahe bussiga ja 70 osavõtjaga ümber Kuressaare jooksust osa võtmas.

Leisis ehitatakse praegu uut koolimaja, sügiseks tahetakse sisse kolida; selles on ettenähtud võimla, ujula ja lasketiir.

Orissaare keskkoolis on piisavalt ruumikas võimla ja õdus spordiplats, mis lubavad lastel kogu aasta palli mängida. Orissaares otsitakse tuntud mängudele lisaks ebatavalisemaid, nagu pesapall, mida mängitakse lihtsustatumalt. Orissaares püütakse kõiki lapsi kaasa tõmmata, kehalise kasvatuse tunnid algavad algklassidest peale.

Need on üksikud tähelepanekud sportlikust tegevusest tänapäevasel Saaremaal.

Toivo Heinsaar tuli kolmandaks

Toivo Heinsaar, kes võttis osa jäätantsust möödunud nädalalõpul Thornhillis peetud Ida-Kanada piirkonna uisutamisvõistlusil, tuli koos oma tantsupartneri Terri-Lynn Black'iga kolmandale kohale. Ta on selle partneriga alles neli kuud saanud koos harjutada, mistõttu tulemust peetakse väga heaks. Nüüd on tal ees esinemine 8. jaan. Reginas toimuvail Kanada meistrivõistlustel.

RISTSÕNA NR. 1174

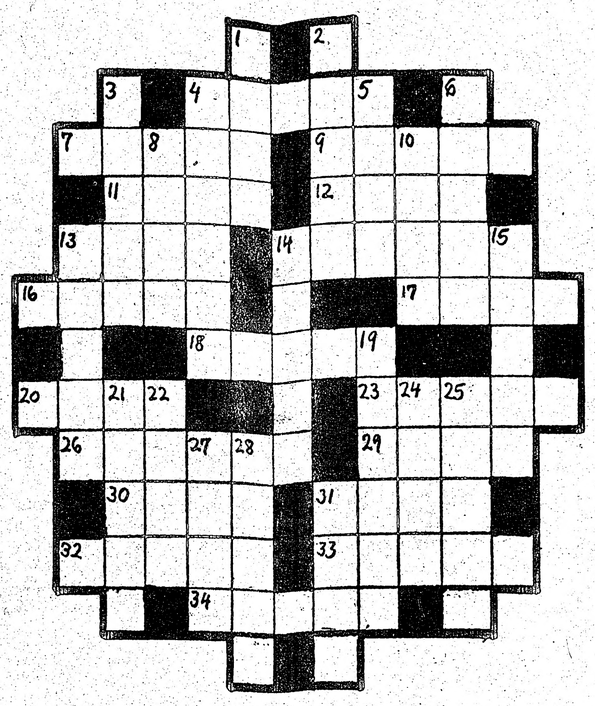

Põikread: 4. Turiste tõmbav koht Itaalias. 7. Nutikas, 9. Kaugemale, 11. Kõige lühema ametiajaga Eesti peaminister, 12. Öökull — saksa keeles, 13. Pakkimisevahend, 14. Mitte õnnelik, 16. Millelegi vastav asi või sõna, 17. On keskpäeval kõige lühem, 18. Nädalapäev, 20. 1. dets. mässukatsel mõrvatud eesti minister, 23. Prantsuse poliitik-riigireetur, 26. Plaanipärane toimimisviis, 29. Ega siis, 30. Kreeka sõjajumal, 31. Ruumikas, 32. Kaubapakendi kaal, 33. Rahulolematuse väljend. 34. Pidulik koosviibimine.

Püstread: 1. Kõva, südametu, 2. Väljak tsirkuses, 3. Läks märki, 4. Hiljutine USA president, 5. Kuju põhjamaade mütoloogias, 6. Pane, paiguta, 8. Kaardimäng, 10. Asula, 13. Eesti muusikategelane Ameerikas, 14. Õiendav märkus, 15. Koobas, peidukoht, 19. Erutatud olek. 21. Hispaania hõberaha, 22. Geomeetriline keha, 24. Innukas, 25. Mitmesugust — võõrsõna, 27. Noa osa, 28. Sadamalinn Jaapanis, 31. Palub härdalt.

Spordimärkmeid

Maikuus toimus teistkordne Tartust—Põlva ja tagasi 101 km pikkune jalgrattaralli, millest osavõtjate arv oli ligidane tuhandele! Võitja Mihkel Joosepi aeg — 2 tundi 08,28. 201-na lõpetanud tandempaaril Jüri Krimm ja Toivo Sikk —aeg 2:57.55.

☆

Kergejõustiku Veteranide Maailma Mängudel San Juanis võistles 30 lõunaaafriklast ilma probleemideta, vaatamata Puertoriiko keelule, kes oli nende 178 sooviavaldust augustis tagasi saatnud, s.t. üks kuu enne mängude algust. Osalejad L.-Aafrikast olid näidatud USA, Hollandi, Belgia j.t. riikide sportlastena.

erk

RISTSÕNA NR. 1173 LAHENDUS

Põikread: 1. Sä, 3. Tak, 6. Erika, 10. Vale, 11. Köis, 12. Kaur, 13. Ikaldus, 15. Iisak, 17. Kus, 18. Tekk, 19. Sss, 21. Terve, 24. Onu, 25. Räim, 27. Argoo, 29. Med, 31. Ennatu, 33. Aktsia, 36. Sie, 37. Grieg, 39. Lumi, 41. Rrr, 42. Poolt, 44. Der, 46. Enno, 48. Sea, 50. Kokku, 52. Hermann, 54. Esra, 55. Roht, 56. Oleg.

Püstread: 1. Saku, 2. Alasti, 4. Aku, 5. Köster, 6. Esik, 7. Iks, 8. Kaasuma, 9. Auks, 10. Vikerlased, 14. Der, 16. Ikoon, 20. Sidurikang, 22. Emis, 23. Vasar, 26. Akki, 28. Oengo, 30. Etem, 32. Null, 34. Terror, 35. Igrek, 38. Epohh, 40. Utsal, 43. Orr, 45. Eks, 47. Nur, 49. Ene, 51. Ka, 53. Et.

PARIM JÕULUKINK

TELLIMISKUPONG:

Nimi .....

Aadress .....

.....

Palun saata jõulukingina VABA EESTLANE 1 aastaks/½ aastaks
Lisan $..... Hinnad lk. 3

Kinkija nimi ja aadress:

.....

.....

.....

Müügil VABA EESTLASE talituses

LOOME

Eesti rahvuskultuuri loomingupäevad 23.—30. aug. 1981 Jõekäärul

Loomingupäevade Kunstide loengud sõnas ja pildis — 169 lk.

Autorid: Allik, Berendsen, Lipp-Leppik, Metsala, Märtin, Naelapea, Niidas, Olbrei, Puhm, Puust, Raudsepp, Riga, Salo, Sermat, Susi, Tiido, Toi, Valdsaar, Virkhaus ja Voltk.

Hind $15.— pluss saatekulu $2.—

MÜÜGIL

Eesti muinasjutte inglise keeles

„TALES FROM ESTONIA"

tõlkinud Gisela McBride

31 MUINASJUTTU JA KOKKUVÕTE „KALEVIPOJAST"

$5.75 — 50 centi postikulu

Saadaval Vaba Eestlase talituses

Ilmus kordustrükis T. E. S. Täienduskoolide XVII väljaandena huvitav laste- ja noorsoojutt

M. SILLAOTSA

TRIPS, TRAPS, TRULL

Saadaval postiteel: L. Marley, 9 Parravano Court, Willowdale, Ont. M2R 3S8 või „Vaba Eestlase" talitusest.

HIND $4.00 — postiteel $4.75

Kummelite suvi

Aili Helm

Pühendatud kodumaa noortele

2.

„... Suruti armeesse — see on ju ka meie uhkes liidus üks karistuse ärakandmise koht ..."

„Mina sain koolist samuti säherduse karakteristika, millega ainult peldikusse passis minna!" ütles Ahti. „Ma küll Vabaduspäeval lippu kirikutorni ei sikutanud, aga selle asemel — tabati otse kuriteolt: andsin nimelt välismaal trükitud eestikeelset raamatut lugeda teistele — ja vene keele õpetaja rabas selle ära ja keeraski mu karjääri või biograafia kõveraks... Nii et oleme vist sinuga üsna ühe masti mehi, Peep?"

„Seda teist masti mehi on nii vähe, et ei paista heleda päikese käeski silma, tuletikuga ei maksagi otsida!"

Paraja jutupausi järele lisas Peep: „Sain selle Aasia-komandeeringu kah „natsionalistliku tegevuse" eest."

„Mis sa siis seal „arendasid"?"

„Ah, oli meil üks rühmakaaslane, jõle tohman, passi järgi moskoviit. Ajas mulle visalt ligi oma kõrge vene kultuuriga, mille nemad eestlastelegi olevat toonud... Hoiatasin, et pidaku karp kinni, õppigu enne luristamata suppi söömа ja peldikut reostamata asjal käima, siis hakkame rääkima. Aga see porilane jätkas oma pirinat ja — tuli läbi kloppida. Starshinaa sattus peale — peksad venelast, ise eestlane: ei aidanud ainult kartulivuntsimise toimkondadest, tembeldati ära, natsionalist ja kõik."

„Kas see moskva mees andis siis asjalikke seletusi, või?..."

„See jäi vaguseks nagu lammas, võttis poisil „kultuuri levitamise himu ära". — Aga ülemused tabasid asja sisu ära. Selle peale need politrukid ju väljas ongi."

„Muidugi — ja neile ei saa rusikaesperantoga kah midagi selgeks teha. Muidu on see küll ainuke keel, mida iivan mõistab!"

„Tead, üldse aitab ainult sellestki, et eestlane oled. See on kahtlane märk, nagu teisedki baltlased. Meil oli üks leedu poiss Joonas Praanas. See oli kustki „kindlast kohast" välja nuusutanud, et leedukad, lätlased ja eestlased olevat spetsiaalselt välja valitud selle Afganistani paraadi jaoks. Küllap seal selgub, kui palju neid meiekaid koos on."

See jutt tegi jälle tükiks ajaks mehed vaikseks. Millest mõeldi, selgus siis kui Peep uuesti alustas:

„Minu onu on tshehhidest ühteist rääkinud. Ta oli seal Praha „kevadpeol" — samasuguse mehena nagu meie sinuga siin praegu. Oli siis ka olnud sihuke jutt, et sinna saadetud baltikumi poisse — ekstra valitult. Meie mehed olnud üsna vihased, keegi pole okupandikarjäärist osanud lõbu tunda. Ja lepitudki omavahel, et tshehhe tapma küll ei hakka, kuulidel mujal ruumi küll. Aga sinna ju veeti saksa ja poola ja ungari poisse samuti korda tegema, ikka paraja jao iivanitega läbisegatult. Meie venelased põrutasid oma laengud pihta, baltikumi poisid õhku — aga veri voolas ikkagi... Nii onu pajatas."

Peep jätkas jutustamist:

„Tshehhidele olid kõik ühesugused vene timukad; kust nemad seda teadma pidid, kes seal eestlane või kes lätlane. — Noh, niisugune juhtum: nemad konutavad ühe lömmilöödud tanki taga tänavanurgal — aga tshehhid tahavad ristteed ületada. Onu viipab käega, et kebige! — meie ei tulista! Ja sõber tõstab ilusti ruuki verh kaks kätt üles nagu naljaks, et minge mis te passite! Tshehhid said asjast omamoodi aru ja kõmmutasid selle sõbra maha. Onul läinud hing nii täis, et unustanud oma lubaduse mitte pihta lasta ja põrutanud tshehhidele mitu valangut järjest. „Saad aru poiss" ütles onu „lahingus on iga vend vaenlane, kas tahab või ei taha". Iivan tahtis muidugi eestlased ja sakslased ja kõik oma veretöö kaassüüdlasteks teha, et olen mina mõrtsukas, siis peate teie kah olema!"

„Muide," ütles Ahti „sellel liidupoliitikal on vist teine mõte kah — meie poisse tahetakse meelega hävitada. See aitab neil viisakal viisil seda rahvusmõrva jätkata, mis Stalinil nagu pooleli jäi..."

„Sünge," märkis Peep, „aga seesama minu onuke arendas sama mõtet. Ja muide, ei pea minagi seda päris luuleks."

Kas nüüd nii rasked mõtted või ehk noore sõduri klassikaline väsimus — aga üsna arusaadav ka, et pikk lennukisõit ise tõi meestele une silma ja unenäod silma ette. Aga kellelegi isegi unes ei viirastanud, et esimene jõulupüha oli algamas ja aasta 1979 ise lõpukorral.

Ahti ulmepildid olid küll katkelised ja tükatised, aga neis oli mingi püsimotiiv, naljakas küll — Rutt. Üks unepilt sundis teda isegi seda nime sosistama, mille peale ta ärkas. Ta piilus oma kõrval istuvat Peepu — see näis tõsiselt tukkuvat. Tema ise, aga, kord juba unenäo-Ruti poolt äratatud, sulges küll silmad, kuid ei jäänud enam tukkuma. Need ei olnud enam unenäod, need olid meenutused ja mälupildid, mida ta nüüd suletud silmadega, aga korralikes asjalikes ajalistes ja põhjuslikes seostes nägi või tundis või lihtsalt — mälus elustas. See oli meeldivam kui unenägu, siia ei tunginud tahtmatuid ja ootamatuid elemente, see oli nii, nagu ta oli või paraku küll kui kahju! — nagu ta olnud oli.

Nad olid käinud Rutiga samas koolis, tüdruk, tõsi küll, kahe aasta jao nooremas klassis kui Ahti. Nad sattusid sageli samasse trollibussi, poiss ja see tüdruk, kelle juuksed olid värvi poolest otse nagu küps nisupõld. Seesama juus oligi poisi tähelepanu äratanud aga muud ei ka midagi, sest noormees oli arvanud: „Tita". Vahest oli talle pähe tulnud, et „varss" —tüdrukul oli küire kõnnak ja peened kebajad koivad.

Ühel kenal kevadhommikul — ta oli siis just kümnendat klassi lõpetamas — jõudis see varsake trollipeatusse suure jooksuga, püüdis veel hüpata trolli tagaukse astmele, aga ta ees seisis vene poiss, kes tütarlapse jalamüksuga välja tõukas, ise porisedes: „Paras sulle, eesti fashist!" Rutt kukkus Ahtile sülle, sest poiss oli juhtumisi tema taga seisnud.

„Vabandust!" hüüdis vihase ja valukibeda ilmega tütarlaps ja vaatas nagu vilksamisi noormehele korraks näkku. Noormees aga nägi nagu nüüd alles esmakordselt tütarlapse nägu: selles olid hallid sillad teineteisest üsna kaugel, väikusid aga ripsmete taga, mis olid nagu metsmesilase kuldpruunid karvased jalad, tihedad-tihedad ja otstest heledad.

„Kas said väga haiget?" küsis poiss. „See tõbras lõi sind ju jalaga".

„Tühja!" ümatas tüdruk ja kahekesi hakkasid nad jalgsi kooli poole astuma. Tüdruku ripsmed tulid aga poisile sel päeval veel õige mitu korda silme ette. Ja asi oli kusagil otsustatud — sellest hommikust algas nende tutvus ja sõprus.

„Sinu nimi on siis Ruth?" küsis poiss järgmisel hommikul.

„Ei ole mingi Ruthh, vaid puhas eesti Rutt!"

„See siis käändub Rutt, Rutu, Ruttu?" tegi Ahti koolipoisinalja.

Tüdruk ei lausunud sõnagi, aga tervitas poissi järgmisel hommikul: „Tere pabeross!"

„Misjaoks pabeross?" ärritus Ahti aga sai siis ka kohe seletuse.

„Aga sellepärast, et taat, see tähendab minu vanaisa, ütleb vahel: „Parim pabeross on Ahto". See pidi olema ühe Vabariigiaegsete suitsude reklaam..."

Järgneb

BON AIR APPLIANCE SERVICE

PARANDAME

külmutuskappe ja pliite — igat liiki

☆ 31 aastat tööpraktikat ☆

Tel. 533-9334

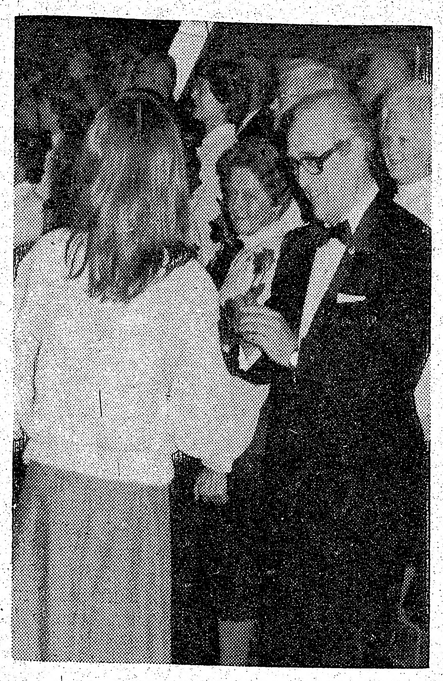

Pärast Cantate Domino juubelikontserti Peetri kirikus ulatati igale lauljale ja endistele ning nüüdsele koorijuhile roosiõis. Pildil lilleneiu roosiõit ulatamas dr. Roman Toile. Foto: Vaba Eestlane

Cantate Domino juubeli-jumalateenistus

Sisukas jumalateenistus, head koorimuusikat

27. novembril tähistas Peetri koguduse segakoor Cantate Domino oma 25. aastapäeva. Aastapäeva tähistamiseks oli koor korraldanud suure kontsert-jumalateenistuse.

Kontsert-jumalateenistus, mille üleni oli sisustanud koori praegune juht Roman Toi, kujunes koorimuusika suursündmuseks nii vaimulikus kui muusikalises osas.

Selle kahe aasta jooksul, mis Cantate Domino on töötanud Roman Toi käe all, on koorile laulmisel juurde tulnud nii vokaalset võimekust kui koorimuusikalist ansambli kvaliteeti. Eriti tahaks mainida koori emotsionaalse tämbri värvide avardumist — Toi erilisi „kaubamärke".

Palad, mida koorijuht oli paigutanud Cantate Domino juubeli-jumalateenistuse kavva, olid kõik uudsed ja värsked.

Organistidena Cantate Domino juubeli-jumalateenistusel tegelesid nii Roman Toi kui Lembit Avesson. Toi hoolitses oluliselt teenistuse liturgilise osa eest, esitades ka oma värskema orelikompositsiooni „Pidulik preluudium — Dialoog". Avesson toimis muusikalistes teostes, kus vajati orelisaadet. Ta teostas oma ülesande tundelikult ja painduvalt.

Koori kava ulatus 16. sajandist tänapäevani. Meie põhjalikuma hümnoloogina tutvustas Toi Thomas Tallise koraali rakendamisel kõiki värve, millega koraali välimust võib teha huvitavamaks. Eeslauljana aitas siin kaasa veel julgel häälel ka Alli Vähi.

Soome vaimulikku heliloomingut vaadeldi Pietari J. Hannikainen'i sügavtõsise lauluga „Pühapäeva hommik". Koor näitas siin sõnade värvimise kõrval ka ilusat pianissimot. Hõiskava ja heliseva polüfoonilise, Cantate „leivanumbri" W. Boyce'i „Alleluia" järele lahkus koor koguduse silma alt üles oreli juurde. Sealt esitati neli väga elamuslikku ja koorimuusikaliselt erineva ilmega helitööd: usukindel R.G. Wilsoni „Ma tean", ja koraalivariatsioon „Jehoova on mu karjane". Ka siin oli koraali koorilauluks arranzheerija õnnelikku kätt tunda. Elna Libe ja Virve Mathias avasid selle helindi duetina ja ilmestasid oma laulmisega selle usuliselt alati värske psalmi sõnade sisukust. Koori aldirühm üllatas siin oma tundeliku soleeriva partiiga.

Jätkuvalt esitati veel värvide ja varjunditerohke Carl Mueller'i „Au Jumalale". Selles laulus anti ka koori meeshäältele soodne võimalus musitseerimiseks ja nad kasutasid seda ilmse rõõmuga.

Eestpalvete hulgas koguduse õpetaja Andres Taul tuletas meelde kõiki kooris laulnud lauluõdesid -vendi, keda enam meie hulgas ei ole. Nende mälestuseks laulis koor — oreli saatel, Flemmingu rahustava „Koju mind viige". Trompetiobligaatot mängis koori laulule juurde veel koori asutaja liige August Liivoja.

Ja siis esitati Lutheri kiriku hümn „Üks kindel linn ja varjupaik". Cantate Domino kõlas siin, oma vokaalses tiheduses, tüseduses lausa uue koorina. Kogudus kuulas seda koraalivariatsiooni püsti seistes.

Oma kontsert-jumalateenistuse lõpetas koor jälle lauldes altaris. Esimesena L. van. Beethoveni sügavtõsine „Palve". Sisusse tungiva tämbri kõrval võis kogudus siin jällegi nautida seda koorikultuuri taset, milleni Cantate Domino on viidud. Ja lõpuks — koraaliaineline — omal ajal ühe Peetri koguduse leeriõnnistamise teenistuseks loodud koraalivariatsioon „Mu süda ärka üles, ja kiida Loojat lauldes". Olgu nii valiku sisu, kui koori ja südamlik Ragnar Pohlaku soolo, Avessoni täpse saatmise kaasabil — võttis see Roman Toi seade kokku kogu Cantate Domino koori eesmärgid ja ideaalid: teenida Jumalat, oma kogudust ja isamaad vaimuliku lauluga.

Sellele järgnev koguduse ühine „Jumal, Sind me kiidame" tõestas kui elamusterohkeks Cantate Domino juubelikontsert oli kasvanud. Kontsert, mille oli kujundanud nende praegune juht Roman Toi.

Kui Toile komplimentide ütlemiseks on juba läinud, siis tuleks veel siia lisada, et see kuidas ta antud olude piirides oskas Cantate Domina kui juubilari tuua jumalateenistuse fookusesse ise delikaatselt koguduse silma alla tulemata, pälviks omaette kiitust.

Peetri koguduse segakoor „Cantate Domino" on läbi oma pika ajaloo olnud selleks kooriks, kus lehvib usuline-isamaalik vaim. Viimane kontsert-jumalateenistus näitas, et oma praeguse juhi näol on nad saanud vaimse ja muusikalise juhi, kellega Cantate Domino võib julgesti oma muusikalisele homsele vastu vaadata.

VABA EESTLANE

TOIMETUS JA TALITUS

avatud esmaspäevast reedeni kella 9—3-ni

Toimetaja H. Oja kodune tel. 481-5316

Telefonid: toimetus 444-4823
talitus 444-4832

KUULUTAMINE VABA EESTLASES

on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.

üks toll ühel veerul:
kuulutuste küljel $4.75
tekstis ..... $5.—
esiküljel $5.50

Kuulutusi võetakse vastu:

nädala esimesse ajalehte kuni emasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.

tel. 444-4832

Väljaspool töönega:

Leida Marley 223-0080
Postiaadress:
9 Parravano Ct.
Willowdale, Ont. M2R 3S8

KUI JOOD, ÄRA SÕIDA.

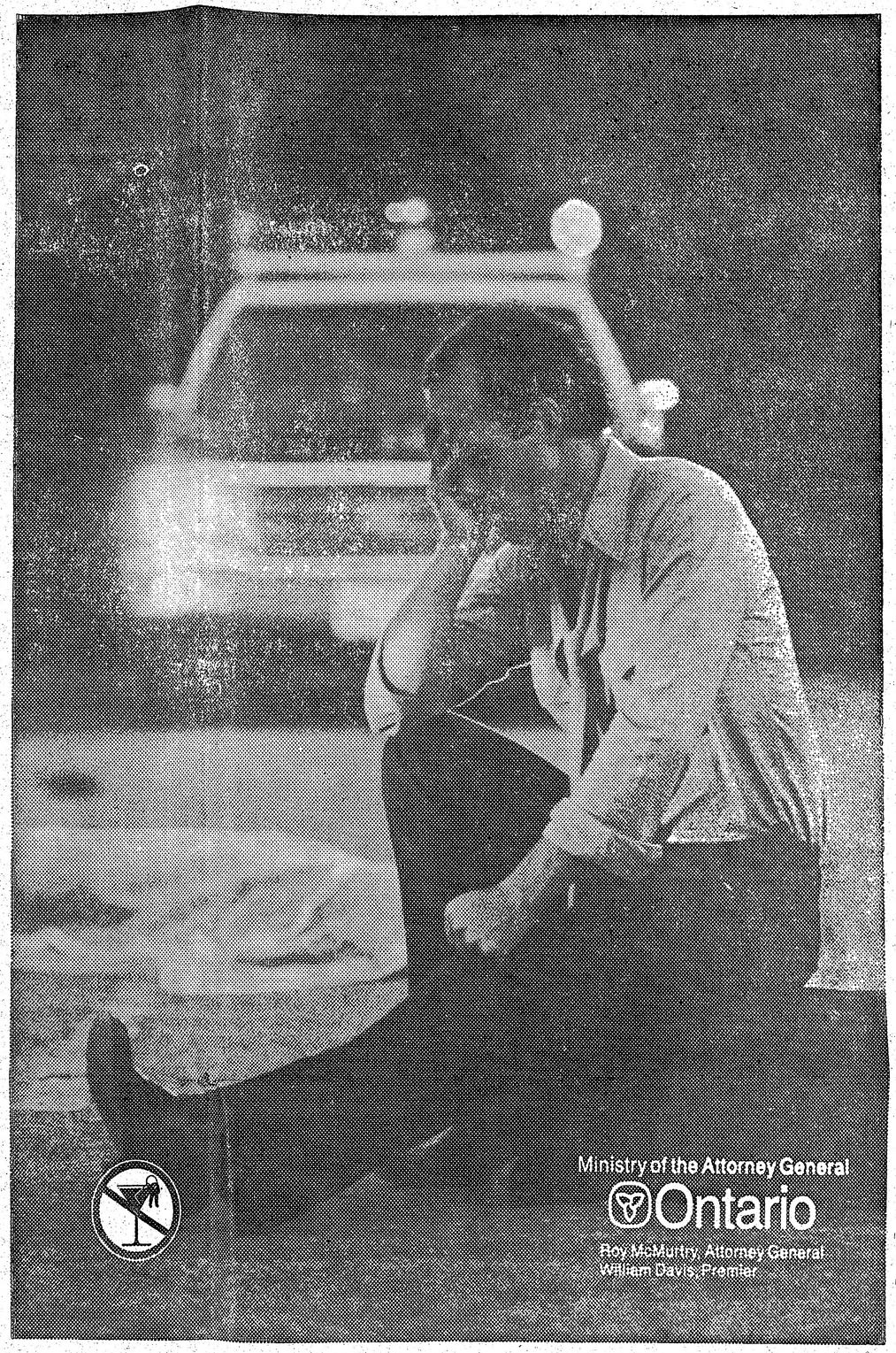

JOHN E. SOOSAAR
C. A.
Chartered Accountant
181 University Ave., Ste. 1802
Toronto, Ont. M5H 3M7
Tel. 864-0099

OPTICAL STUDIO Ltd.
R. SCHMID, saksa optik
Suur valik euroopa prilliraame: Zeiss, Rodenstock, Metzler.
Spetsialiseerunud contact lenside alal.
1586 BLOOR ST. W. 1 tänav lääne pool Dundas'e subway'd
Tel. 535-6252

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
"INSURANCE"
1482 Bathurst St., 4 kord
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

Liikluseksimuste karistused suurenevad

Ontario transpordiminister James Snow tegi 7. detsembril teatavaks, et motoriste hakatakse liikluseksimuste eest raskemalt karistama. 9. detsembril kehtima hakanud uued normid on kuni 100% kõrgemad eelmistest, sõitjad kes lähevad läbi punase tule või STOP-märgi või ignoreerivad ohutusvööd saavad praegusega võrreldes kahekordse karistuse. Uued karistused on nüüd $40-st kuni $200-ni.

Karmimad karistused on mõeldud õnnetusjuhtumite vähendamiseks, et panna autojuhte enne mõtlema, kui nad liikluseksimuse teevad. Karistusnorme, mis ei hõlma parkimist, kiirustamist, hooletut või purjuspäi sõitmist, ei ole tõstetud pärast aastat 1969. Snow ütles, et see pole enam küllalt tõsine tänapäeva maailmas.

Uued karistuse normid ei hõlma siiski mitte kohtukulusid, mis lisatakse kus karistus on määratud.

Ka föderaalvalitsus plaanitseb purjus autojuhtide karmimat karistamist, et neid sellega hirmutada eemale maanteedelt, ütles Kanada kindralkuberner oma uues parlamendi avakõnes.

ELEKTRIK
Sisseseaded, uuendused ja paranduse elumajades või ettevõtetes.
Halling 762-9190
Litsents nr. E 1044

ARSTID

LEO KANN, D.C.
DOCTOR OF CHIROPRACTIC
212 Dinnick Cr.
Tel. 489-0562

Hambaarst
Dr. PETER VÄLJAS
5635 Yonge St. Ste. 216
(Finch allmaa-raudteejaama juures)
Tel. 221-4544
VASTUVÕTT KOKKULEPPEL

DR. S. BROGOWSKI
OPTOMETRIST (OPTIK)
Tel. 531-4251
412 RONCESVALLES AVE.
AT HOWARD PARK

* Elamise vaev on tühine hind selle vedamise eest, et üldse elad.
Arvo Valton

ADVOKAADID

ENN ALLAN KUUSKNE
ADVOKAAT — NOTAR
1 First Canadian Place, Ste. 3450
Tel. kontoris 363-0073
kodus 360-8776
IGAL ALAL

ADO PARK, Q.C.
HETHERINGTON, FALLIS & PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. 363-4451
Õhtuti 447-2017 või 929-3425

TÕNU TOOME B.A.Sc., LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
Yorkdale Place, 1 Yorkdale Road, Suite 207
Toronto, Ont. M6A 3A1
Telefon 789-7579
kodus 762-2367

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Neljapäeval, 15. detsembril 1983 — Thursday, December 15, 1983

FLORIDAS SANIBEL'i SAAREL, OTSE MEHHIKO LAHE ÄÄRES

ÜÜRIDA

luksuskondomiinium 2 magamistoaga (sobiv 6 inimesele). Köetav välisbassein. Avar rõdu vaatega merele.

Inf. O. McMahon, 4309 DuBois St., Alexandria, VA 22310 USA

Tel. (703) 960-9130

PROF. A. VÕÕBUSE INGLISKEELSE AJALOORAAMATU IX KÖIDE SAABUB! Hind endine, 29.00 dollarit. Eeltellimine avatud — neli köidet IX—XII kokku $116.00. Samuti on odavam eeltellimine avatud Võõbuse raamatule „Martyrs of Estonia: The Suffering of Christian Churches under the Soviets", hind $15.00, ja erinevale „The Martyrdom of the Estonian People" hind $29.00. Kõigil postiga saatmine ekstra. Laohoidja dr. E. Aruja on raamatutega Eesti Majas esmasp., 19. dets., teisip ja neljap. kella 5—7 p.l. Palutakse tulla ka neid kel VIII köide veel saamata. KINKIGE JÕULUKS OMA LASTELE ESIVANEMATE AJALUGU!

Suures valikus sobivaid jõulukinke

THE SCANDINAVIAN SHOPPE

235 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N2

Tel. 469-3886

Omanikud eestlased

Äri on avatud jõuluostudeks

alates 15. detsembrist järgmistel aegadel esmasp.-reedeni kell 10-9, laup. 9.30-5.30

PARIM JÕULUKINKIDE OSTMISE ÄRI

Suures valikus klaaskaupu, muist väljamüügil ★ SAUNA kosmeetika tarbeid ★ Saunatarbeid ★ Küünlaid ★ Küünlajalgu ★ ★ Tekstiile kardinateks, kleidiriieteks, seinakaunistusteks ★

Suusad ja suusavarustus spetsiaalhinnaga

SUOMI-AITTA

ESMAJÄRGULISED IMPORT-ARTIKLID SOOMEST

2031 Yonge St., Toronto, Ont. M4S 2A2 — Telefon 483-6650

Jõuluks meie pagarisaadused:

jõulutordid, kasehalg, kardemonkringel, piparkoogid, viinisaiad, struudelid, lihapirukad jm.

Rukki- ja peenleib

Soome kompvekid, juustud, euroopa delikatessid.

HEERINGAD.

ANDKE TELLIMISED VARAKULT

HILLSIDE BAKERY

2851 Lawrence Ave. E. (Brimley) Scarboro M1P 2S8

Telefon 261-2238

Ostke jõuluks kuulsat

skandinaavia jõulujooki

JULGLÖGG

Saadaval delikatessärides või helistage meile tel. 678-0345

SCANDINAVIAN BEVERAGES

2425 Lucknow Dr. Unit 4,

Mississauga, Ontario L5S 1H1

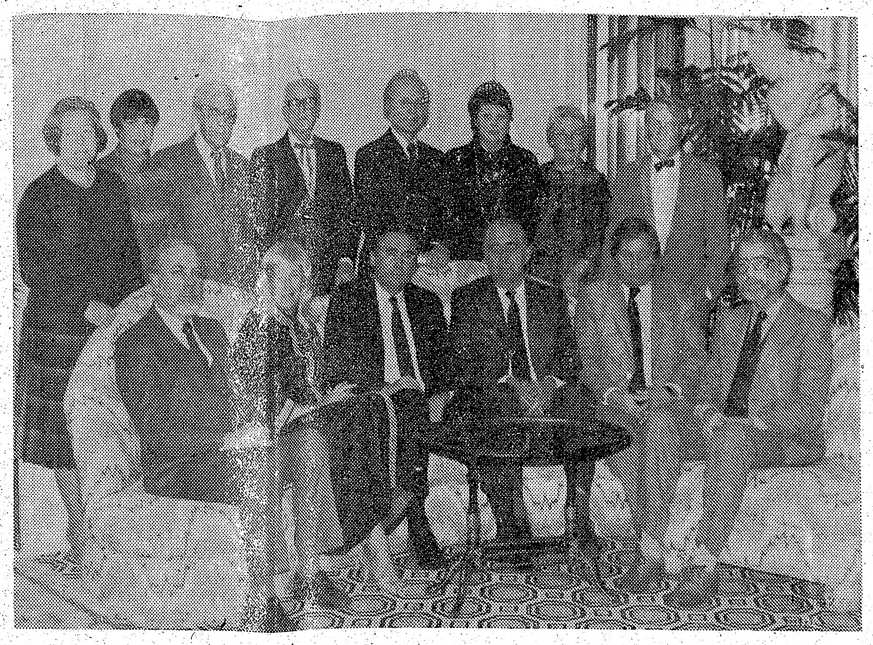

Eesti Kunstide Keskuse aastapeakoosolekust osavõtjad. Esireas vasakult prof. J. Timusk, Stella Kerson, M. Pihl, A. Truuvert, S. Ehvert ja A. Roosman, seisavad Tiiu Ehvert, Liina Roosman, G. Mitt, J. Saarniit, A. Timmas, Mai Järve, pri. Vallner ja Abel Lee. Foto: Vaba Eestlane

Tegevuse pearõhk Esto Valley kujundamisel

E. V. aupeakonsul I. Heinsoo Eesti Kunstide Keskuse auesimeheks

Möödunud laupäeva pärastlõunal toimus Eesti Kunstide Keskuse aastapeakoosolek Palace Pier'i 45-ndal korrusel asuvas klubiruumis väga tagasihoidliku osavõtjaskonnaga. Koosoleku avas usalduskogu esimees Märt Pihl, kinnitati eelmise koosoleku inglise keeles kirjutatud protokoll, kusjuures selgus, et EKK-l on üle 200 liikme, kuid kõik pole maksnud oma liikmemaksu.

Möödunud aasta tegevusaruande esitas EKK eksekutiivjuhatuse president Stella Kerson. EKK Kontsertbüroo oli korraldanud neli kontserti: Norman Reintam orelil, Marika Järvi flöödil, TEBK noortekoor „Päike", kus solistiks oli Kristina Vaska ja Monica Zerbe laulukontsert.

Foto-video osakonna juhataja H. Westerblom oli abiks Eesti Kultuuripärandi Klubile uue videovarustuse ostmiseks toetuse taotlemisel.

Seitsme Kunsti nädalal anti mitu foto-seminari, üks koos näitlemise ja lavastamise õpetusega.

Muusikavõistlused olid veebruari lõpul klaveri-, viiuli- ja lauluklassides; mõned ka akordioniklassis. Nädal hiljem toimusid valikvõistlused stipendiaatidele kõrgemas astmes. Muusikavõistluste juhatajaks oli Margit Viia, klaverisaatjaks ja abiks Liina Teose. EKK Kultuurilaureaatide austamine ja stipendiumite väljajagamine toimus koos stipendiaatide kontserdiga.

Seitsme Kunsti Wintario toetusest järelejäänud summadest

ja Eesti Sihtkapitalilt saadud toetusest noortetöö edendamiseks

osteti EKK-le videokaamera $2.900 väärtuses. Seitsme Kunsti nädal toimus 14.—21. aug. Seedriorul eelmisest aastast väiksema osavõtjaskonnaga. Eriti tugev oli muusika osa.

ESTO-84 üritustest võtab EKK osa mitmetel aladel; on võetud osa koosolekuist ja peetud nõu foto- ja kunstinäituste, muusikaürituste ja kunstnike valiku kujundamisel.

1982. a. lõpul võeti vastu pakkumine maa-ala ostuks, endine suusakuurort koos ehitusega, 1. juunil maksti sisse $30.000 üldhinnast $135.000, suurus 96,6 aakrit ja asub Torontost 54 km kaugusel. Koht ristiti Esto Valleyks.

Suve jooksul on parandatud sisesõiduteed ja veevärk on korda seatud.

Suusarajad on juba olemas murdmaasuusatamiseks.

On loodud ESTO VALLEY asutav kogu koosseisuga M. Pihl, S. Kerson, A. Truuvert, Sven ja Tiiu Ehvert, J. Roos ja A. Lee. Annetuste muretsemiseks on koostatud voldik, mille kujundas A. Roosman, teksti koostasid kümme isikut üheksa kuu jooksul.

Kassaaruande ja varanduste seisu aruande esitas A. Truuvert. Bilanss oli tasakaalus $179.463,92, näidates aasta jooksul $140.000-list varanduse kasvu, kuid vastavalt kasvasid ka kohustused. Sissetulekute poolel oli $58.558,83,

suuremaks tulupostiks annetused Esto Valley ostmiseks $29.763, toetus Wintariolt Seitsme Kunsti nädala jaoks $7.500 ja annetused stipendiumeiks $4.760,00.

Väljaminekuist kulutused Esto Valleyle $32.330,40, kusjuures üldväljaminekud on olnud $59.665,06; väike puudujääk kaeti eelmise aasta operatsioonide fondist. Praegu on hoiuarvel $17.611,29.

Kunstikogude kuraator Mai Järve märkis, et aasta jooksul on kogu suurenenud 50 töö võrra 13-lt kunstnikult, mida on hinnatud $4119,00 väärtusega. Ta soovitas mingisuguse komisjoni moodustamist tööde hindamiseks; praegu on osa väga madalalt hinnatud. Ta kurtis, et kuigi ta on olnud kaks aastat kuraatoriks, ometi puudub tal kontakt EKK juhatusega, kuna teda pole koosolekuile kutsutud.

A. Lee arvas, et kui hakatakse EKK muuseumi osa korraldama, siis tuleb kogu nagunii ümberhindamisele.

Sven Ehvert andis ülevaate Esto Valleyst. Ta on teinud plaani hädalistest vajadustest: tee parandamine, veevärgi korrastamine ja hoonele katuse panemine. Tee on parandatud, veevärk on korrastatud.

Kevadel on kavas veesoonele uue kaevu tegemine, samuti katuse parandamine.

Hoone on heas korras, tegelikult pole muud vaja kui kasutajaid.

Lõpliku ehituse plaani teevad A. Elken ja E. Lillakas. Esimest üldplaani tuli vähendada. Nüüd tuleb praegusele hoonele teine korrus, eesti arhitektuuri stiilis siseõu, seminariruumid, magamiskohad, stuudioruumid. Õuel toimuksid rahvakunstilised üritused, maja lähedale tehakse noortele tervishoidliku programmi ala. Arh. E. Lillakas on avaldanud soovi ehituste kujundamiseks.

M. Pihl arvas, et Esto Valley pakub inimestele mitmesuguseid võimalusi üritusteks, aga ei võistle olemasolevate eestlaste suvekohtadega.

Esto Valleyst spordiplatsina rääkis dr. J. Roos.

Ta ütles, et rajad on korras, tuleb vaid märgid üles panna, riigimets kõrval annab võimalusi suusatajaile.

Seal on juba ettenähtud talipäev hellakestele, kuid võimalik on ka väiksemaid eesti suusaürituri korraldada.

A. Roosman tutvustas oma voldikut, kuid ütles, et kavas on veel tuletikkude ja särkide tegemine ESTO-84 ajal müümiseks. Ka on ettenähtud kinkekaart, millega võib näiteks sünnipäevakingituseks teha annetusi Esto Valley'le.

M. Pihl märkis veel aruande juurde,

et on vaja maa-ala ümbertoonida, mis läheb maksma $4000,

misjärel loeti ette revisjonikomisjoni protokoll ja kõik aruanded kinnitati.

Eeloleva tegevusaasta tegevuskavas on ettenähtud EKK Kontsertbüroo kontserdid: H. Riivald, Tiina Kiik ja Peeter Tammearu ühine kontsert ning O. Danieli klaverikontsert veebruaris. Muusikavõistlused on 25. veebr. ja ESTO-84 noortekontserdi valikvõistlused 3. märtsil.

ESTO-84 ajal on EKK-l kontserdid, kultuuriprogrammid jm.

Suur solistide kontsert Roy Thomson Hall'is toimub ESTO-84 nime all, kuigi EKK riisikol.

Võistlus kestis ESTO-84 peakomiteega viis kuud ja praegune lahendus oli ainus moodus.

Kuid sel nädalal toimuvad veel EKK ülemaailmsed muusikavõistlused, kirjandus-muusikaline ennelõuna, pidulik eine kultuurilaureaatide austamiseks, korraldatakse kaks fotonäitust. Royal Yorgis on selleks puhuks varutud kultuurituba, kus on kogu päeva kestvad programmid, kirjanike tunnid üksikloojailt, sama ka heliloojatega.

ESTO-videoruum on avatud 24 tundi päevas, kus on kohe näha ka videokava dokumentaalfilmidest, mis näitavad päevaseid sündmusi neile, kel polnud võimalik neile kaasa elada.

Muus osas on ettenähtud kunstikaartide trükkimine,

kohe ESTO-84 järel korraldatakse uus Seitsme Kunsti nädal Seedriorul, millest 3 päeva oleks ülemaailmne kunstide sümpoosion,

kus kõik maad arutleksid oma probleeme ja teeksid tulevikuplaane. Muude ürituste kõrval pidevalt Esto Valley I faasi ettevalmistus.

Rahaline eelarve näitas sissetulekute poolel $79.100 ja kulusid $75.500, jättes $4500 suuruse ülejäägi. Suurem summa läheb Esto Valley obligatsiooni mahamaksmiseks. Lubadusi selleks on juba $22—25.000, veel on vaja vilelt @ $5000, mis olevat realistlik.

Valimistel tehti kõigepealt teatavaks,

et usalduskogu poolt oli valitud Eesti Kunstide Keskuse auesimeheks Eesti Vabariigi aupeakonsul Ilmar Heinsoo,

mida peakoosolek kinnitas.

EKK usalduskogu esimeheks valiti M. Pihl, liikmeiks dr. K. Aun, S. Ehvert, S. Kerson, A. Lee, dr. J. Roos, O. Timmas ja A. Truuvert. EKK eksekutiivjuhatuse presidendiks Stella Kerson, liikmeiks Asta Ballstadt, Debbie Kehkla, Mart Laanemäe, Linda Leetmaa, Anita Nippak, Peeter Tammearu, Liina Roosman ja Hans Westerblom.

Kultuurifondi juhatajaks prof. J. Timusk, stipendiumifondile S. Kerson,

kunstikogu kuraatoriks Mai Järve, abiks Debbie Kehkla ja sekretäriks Tiina Höövel.

Revisjonikomisjoni J. Künnapuu, E. Timusk ja H. Pärkma. Välisrevidendiks tagasi G. Mitt.

Koosolekul algatatud küsimuste all küsis Mai Järve, kas kunstimuuseumile annetatud tööde eest on võimalik EKK poolt anda tulumaksuvaba tõendit. O. Timmas teadis, et Kanadas on see praktiliselt võimatu, võib teha ainult tööks minevate materjalide osas.

Skulptor R. Saaring, kes elab praegu USA-s, kuid ei saa USA pensioni ja Argentiinast saabuv pension on väga väike, on palunud,

et need kaks pronkskuju, mis ta kunagi EKK kunstimuuseumile annetas, saaks talle tagasi antud,

kuna ta vajab toitu.

Küsimus tekitas poolt ja vastu rääkimisi, kuna kardeti pretsitendi loomist. S. Kerson ütles, et on tähtis, et need tööd säiliksid Eestile, kuna need on väga head. Lõpuks tehti otsus, et EKK pöördub tema poole lõpliku seisukoha saamiseks ja asi tuleb korraldada enne 1. veebr. 1984, kusjuures kunstnikule antakse valik, kas tööd tagasi saata või need ära osta.

A. Truuverti ettepanekul avaldati tänu välisrevidendile G. Mittile, kes oli sisse seadnud korraliku raamatupidamise.

Läbirääkimiste all luges EKK president S. Kerson ette

teadmiseks Esto Valley Asutava Kogu põhikirja, selle koosseisu ja detailsed tööeeskirjad igale toimkonnale.

Asutav Kogu jääb vastutavaks projekti teostamise ees.

THE FINNISH PLACE

5463 Yonge St. Willowdale — Finchi lähedal

Telefon 222-7575

JÕULUD ON LÄHEDAL! Kui lähete tegema jõuluoste, siis külastage esimeseks meid.

Meil on kvaliteetsed kaubad. ★ MADE IN FINLAND ★

Klaaskaubad, ehted, küünlad, küünlajalad, laudlinad, servietid, heliplaadid, jõuludekoratsioonid, NOKIA talvesaapad ja kummisaapad, meestele, naistele ja lastele.

IGASUGUSEID DELIKATESSE JA PAGARISAADUSI

Tellimised jõulusingile, -vorstile ja muule anda varakult

Avatud alates 1. dets. iga päev 9–9, laup. 9–5, jõululaup. 8–2.

UDUSULGTEKID!

AINULT $89*

(mitte täpselt selline kui pildil)

* Udusule ja sule segu
* 100% puuvillane esmaklassiline katteriie.
* pikki ja põiki sulud sulgede liikumise tõkestamiseks.

SINGLE	$89
TWIN	$99
DOUBLE	$129
QUEEN	$145
KING	$175

Ideaalne kink!

UUDIS! Tuleme proovidega teie koju

4544 Dufferin St. (lõunapool Finchi) 665-8855

2311 Bloor St. W. (Windermere) 763-7326